

Porin lentokenttäalueen tulevaisuus

LOPPURAPORTTI

22.12.2020

Prizztech

SATAKUNTALIITTO

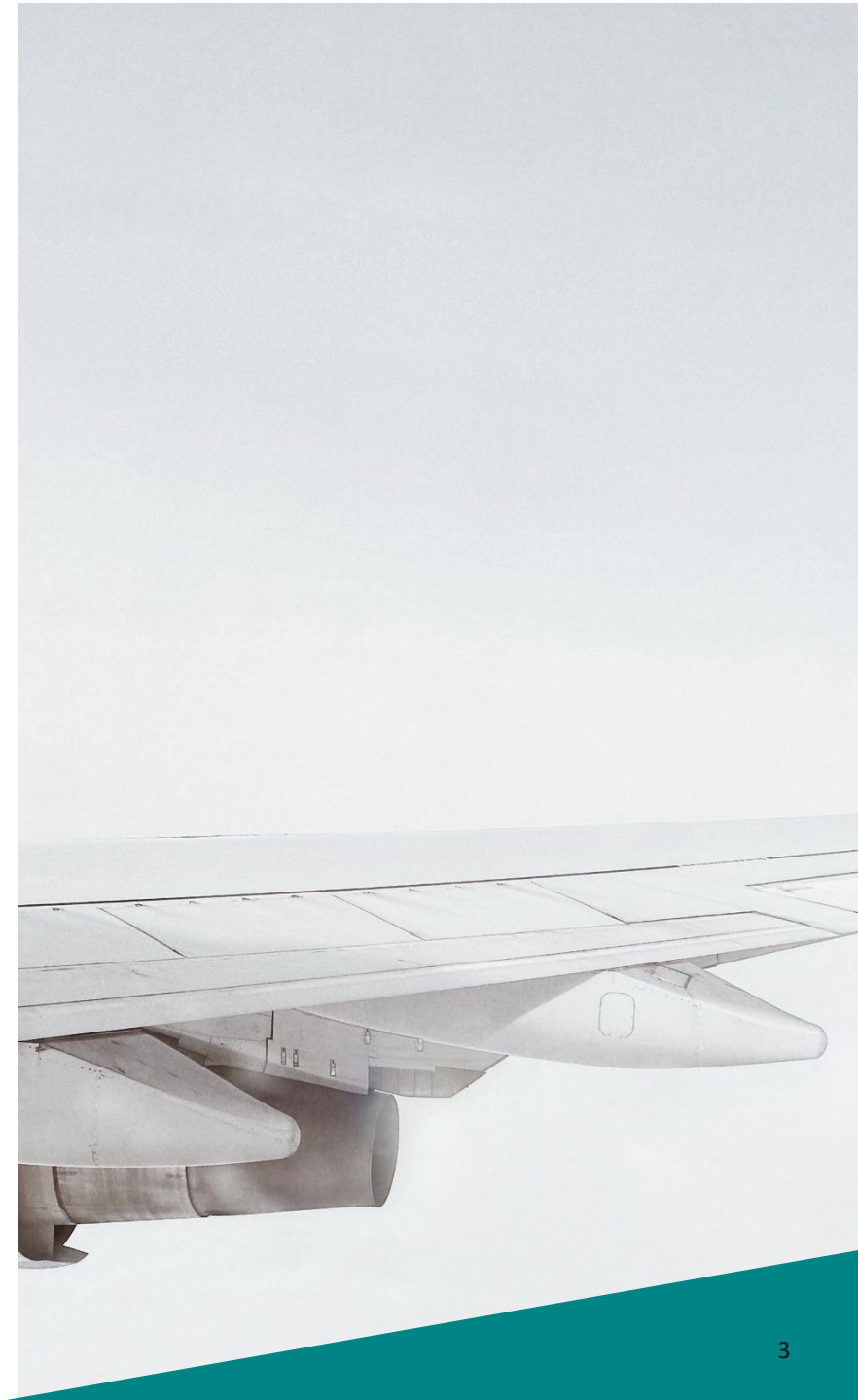

SISÄLLYSLUETTELO

Tämän raportin rakenne on seuraava:

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

1 SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET

Käynnistettävän hankkeen tavoitteena on löytää tapoja kehittää Porin lentokentän toimintaa vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä sekä alueen elinkeinoelämän tarpeita

LENTOKENTÄLLÄ ON ISO MERKITYS ALUEELLE

Porin lentokentän vaikutusalueella on merkittävää vientiteollisuutta ja siellä sijaitsee myös yritysten pääkonttoreita. Porin ja Harjavallan välille on muodostunut teollisuusvyöhyke, joka palvelee globaaleja markkinoita. Porin lentokentällä tarjotaan ilmailualan koulutusta, mutta reittiliikenteen tarjontaa on leimannut jo pitkään epävarmuus. Kuitenkin vientiteollisuudelle lentoyhteydet ovat välttämättömyys.

KYTKENTÖJÄ ALUEEN KÄRKIIN PUUTTUU

Porin lentokentän alueen käyttöä voidaan tehostaa huomattavasti nykyisestä. Uusien toimintojen kytkentä lentokenttään tulee tehdä niin, että se edistää mahdollisimman hyvin Porin olemassa olevaa elinkeinoelämää ja muodostaa synergisen kokonaisuuden. Tällä hetkellä Porin teollisuuden neljä kärkeä ovat automaatio ja robotiikka, kiertotalous, teknologiametallit sekä merilogistiikka. Tärkeä kytkentä muodostuu lentokentän ja sitä lähellä olevan logistiikka-alueen välille.

ILMALIIKENNE KRIISISSÄ

Kaupallinen ilmailiikenne on juuri nyt historiansa syvimmissä kriisissä. Poikkeusolojen jälkeen rakentuu ilmailiikenteen uusi maailma, jossa myös Porin lentokentällä on uusia menestymisen mahdollisuuksia. Porin lentokentän alueelle on perusteltua saada toimintoja, jotka hyötyvät lentokentän läheisyydestä. Lentokentän lähiympäristön yritykset ovat omiaan lisäämään monipuolista lentotoimintaa.

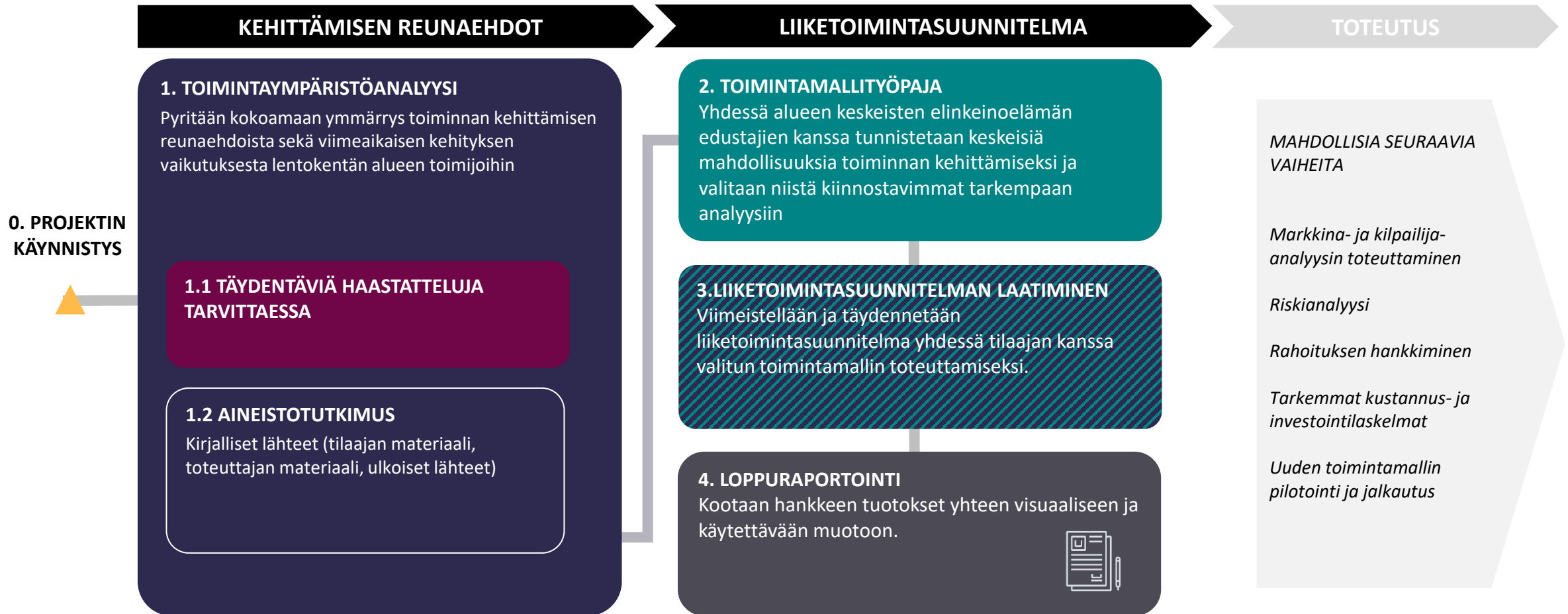
Porin lentokentän alueen kehittäminen on monipuolinen kokonaisuus, jossa hyvällä suunnittelulla on mahdollista edistää Satakunnan vientiteollisuuden lentotarpeita vastaavaa tarjontaa, kerätä lentoaseman lähelle lentoliikenteestä välittömästi hyötyviä yrityksiä sekä muodostaa synerginen kokonaisuus teknologiaa ja logistiikkaa edistävää yritystoimintaa lentokentän alueelle.

TEHTÄVÄN SELVITYKSEN TAVOITTEET:

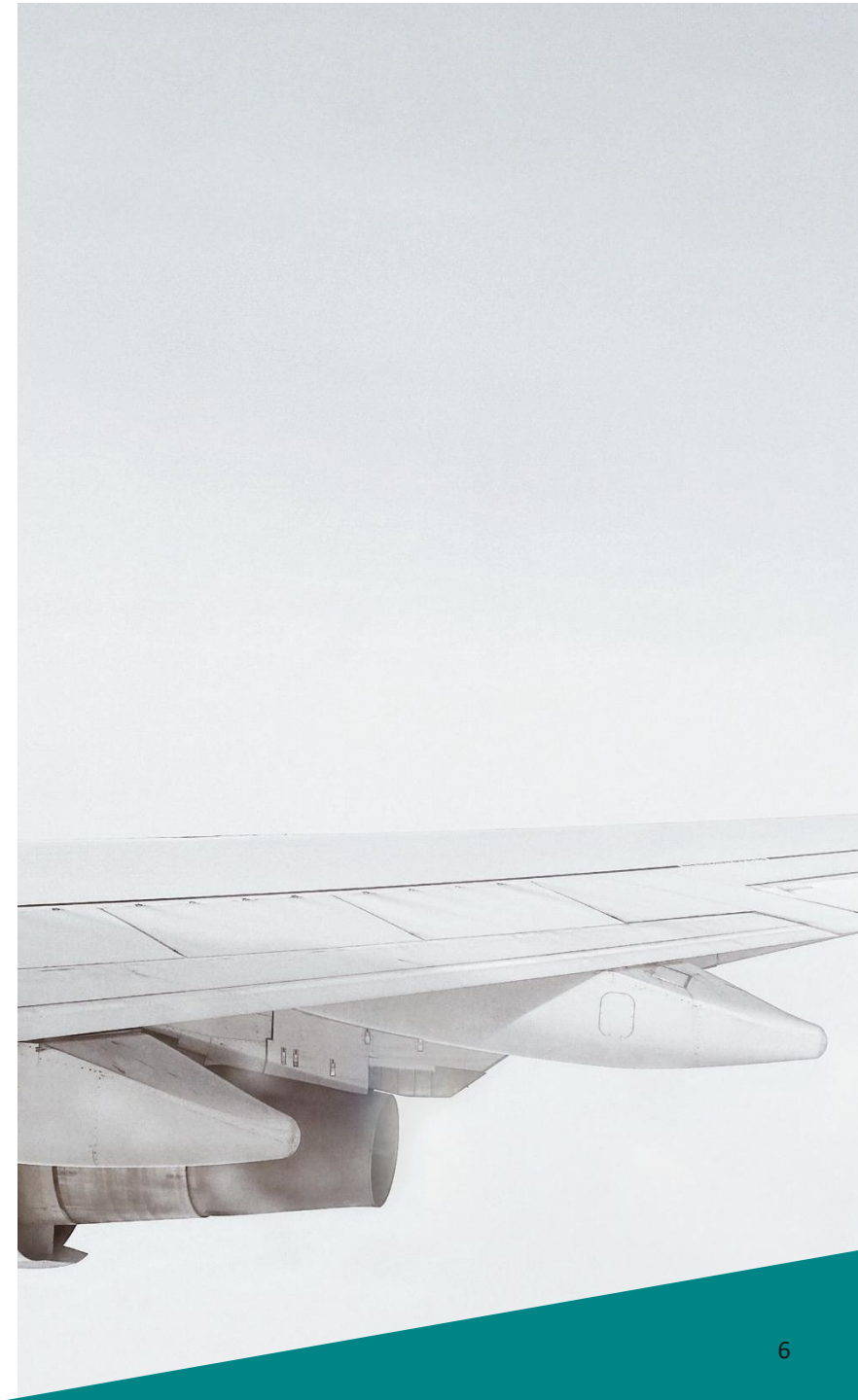
1. Lentokentän vaikutusalueen elinkeinoelämän ja Porin kaupungin tulevaisuustavoitteiden perusteella luoda **kokonaiskuva lentokentän alueelle parhaiten soveltuvista toiminnoista.**
2. Edistää Porin kaupungin ja seutukunnan elinkeinoelämän kilpailukykyä **laatimalla konkreettinen liiketoimintasuunnitelma** Porin lentokentän alueen kehittämisestä.

1 SELVITYKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET – TOTEUTUSSUUNNITELMA

Uuden toimintamallin rakentaminen pohjaa alueen kehitystarpeiden ymmärtämiseen sekä keskeisten toimijoiden osallistamiseen osana prosessia

- 1 Selvityksen tausta ja tavoitteet
- 2 Toimintaympäristöanalyysi
 - 2.1 Porin toimintaympäristö
 - 2.2 Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
 - 2.3 Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
- 3 Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
 - 3.1 Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
- 4 Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
- Liitteet

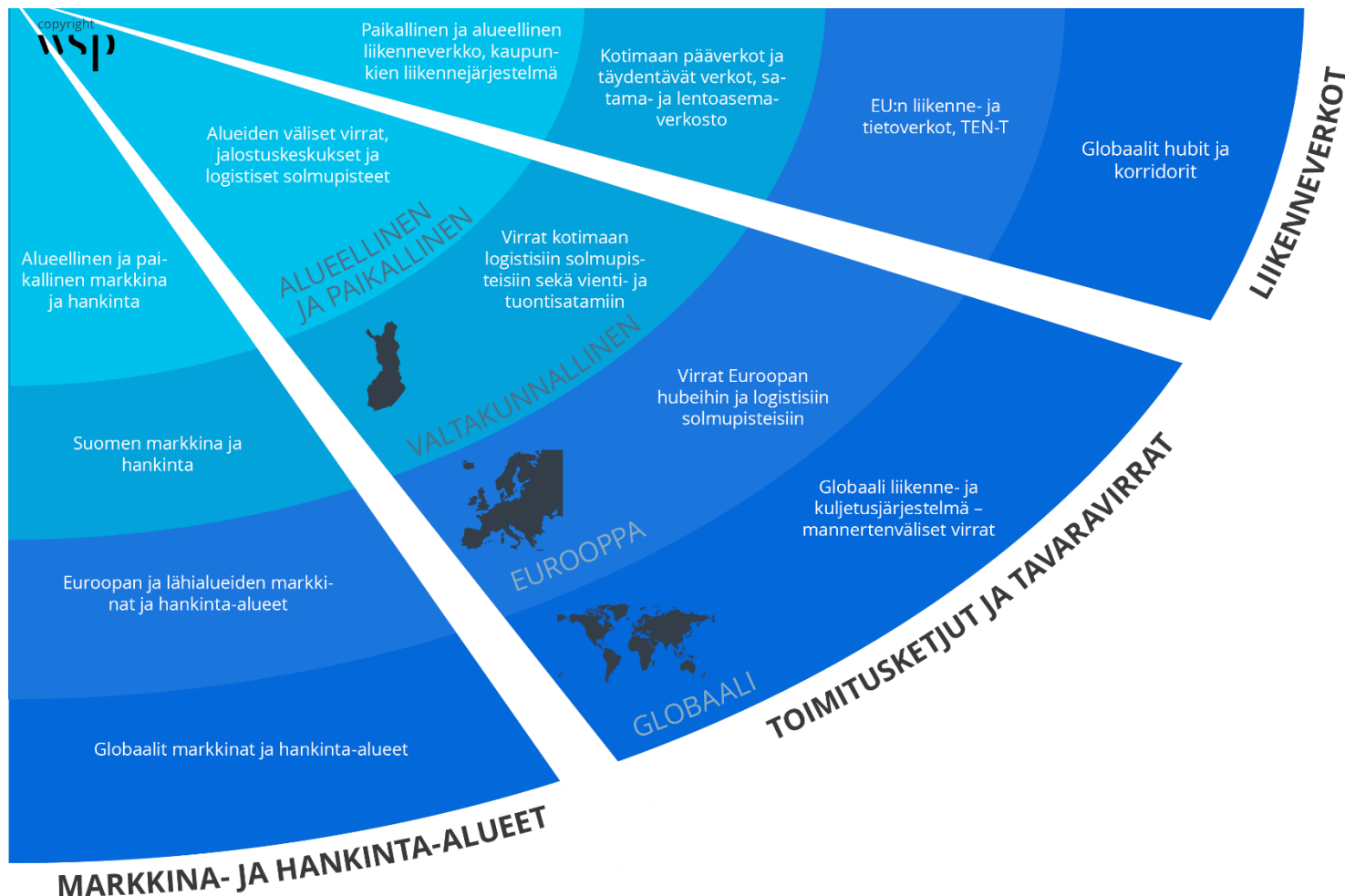

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

- *Satakunnan elinkeinoelämä globaaleilla markkinoilla*
- *Porin lentokentän ja lentoliikenteen nykytila*
- *Porin kaupungin tulevaisuustavoitteet*
- *Lentokenttä osana mahdollistavaa infrastruktuuria*
- *Teollisuuskclusterit ja Business Porin kärkihankkeet*
- *Lentokentän alueen nykyiset toimijat*
- *Honkaluodon logistiikka-alue*
- *Porin lentokentän alueen toimijoiden mahdollisia tarpeita lentoyhteysille*

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Satakunnan elinkeinoelämä globaaleilla markkinoilla

- Alueella sijaitsee useita kansainvälistä liiketoimintaa tekevien yritysten pääkonttoreita ja tutkimuskeskuksia, joille kansainvälinen saavutettavuus on olennainen toiminnan perusedellytys. Pääosa yrityksistä sijaitsee Pori-Harjavalta-teollisuusvyöhykkeellä. Elinkeinoelämää on laajasti myös muualla Satakunnassa, kuten Rauman seudulla ja myös se tarvitsee kansainvälisiä yhteyksiä.
- Yritykset toimivat globaaleilla markkinoilla ja siten myös toimitusketjut ovat globaaleja riippumatta siitä, käsitelläänkö paikallista, alueellista, valtakunnallista vai kansainvälistä kuljetustehtävää. Sama tilanne on toimintaympäristön suhteen: paikallinen toimintaympäristö vaikuttaa elinkeinoelämän kilpailukykyyn globaaleilla markkinoilla. Tästä näkökulmasta voidaan tarkastella markkina- ja hankinta-alueita, toimitusketjuja ja tavaravirtoja sekä liikenneverkkoja eri tasoilla.
- Globaali näkökulma liittyy myös yritysten omistajuuteen ja sijaintitekijöihin. Yritykset tekevät sijaintipäätöksiä painottaen eri tekijöitä. Kauppakamarin selvityksissä työvoiman saatavuus ja **saavutettavuus** ovat nousseet tärkeimmiksi yritysten sijaintipäätöksiin vaikuttaviksi tekijöiksi. Se korostaa paikallisten olosuhteiden merkitystä toimintaympäristötekijänä. Lentokentän rooli globaalissa saavutettavuudessa on kriittinen.
- Yritysten uudelleen sijoittuminen on aina riski useastakin näkökulmasta. Uusi sijaintipaikka ei ole välttämättä samalla seudulla tai edes Suomessa. Jatkuvuuden ja varmuuden korostaminen on elinkeinoelämälle tärkeää. Yrityksille yksi olennainen tekijä on myös mahdollisuus kasvaa ja laajentaa liiketoimintaansa alueella, jossa toimitaan.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Porin lentokentän ja lentoliikenteen nykytila

Porin lentokenttä on osa valtiollista Finavian lentokenttäverkostoa. Se kuuluu melko pienten matkustajavirtojen kenttiin, kuten monet muutkin Finavian verkostossa olevat alueelliset lentokentät. Lentokenttien kannattavuus perustuu lentoyhtiöiltä perittäviin maksuihin, rakennusten vuokratuloihin ja pysäköintimaksuihin. Keskeinen kannattavuuden perusta Finavian liiketoimintamallissa ovat matkustajamäärät. Suomen alueiden tuottamat matkustajavirrat ovat melko ohuita muutamia Etelä- ja Pohjois-Suomen välisiä virtoja lukuun ottamatta. Tästä seuraa väistämättä kannattavuusongelma niin lentoyhtiöille kuin lentokenttien omistajalle. Vielä suurempi ongelma on se, että eri puolilla Suomea sijaitseva vientiteollisuus ja muut toiminnot kärsivät lentoyhteyksien epävarmuudesta.

Porin ja Satakunnan alue on yksi merkittävistä vientiteollisuuden alueista, mutta lentoliikenteen kysyntä ja tarjonta eivät ole kohdanneet parhaalla tavalla. Porin kaupunki on tehnyt ostosopimuksen lentoyhteydestä Helsinki-Vantaalle, mutta pitkällä aikavälillä tarvitaan uusi toimintamalli ongelman ratkaisemiseksi. On syytä tarkastella lentokenttäkokonaisuutta laajasti sekä pohtia erilaisia omistamisen ja osallistumisen malleja. Lentokentästä välittömästi hyötyvä elinkeinoelämä ja julkiset toimijat ovat keskeinen avainryhmä. Lentokentän alueelle on luotava myös kentästä välillisesti hyötyviä toimintoja, joilla on synergiaa lentoliikenteeseen tavalla tai toisella. Laaja yksityisen ja julkisen sektorin toimijoiden joukko voi eri tavoin osallistua kentän kehittämiseen ja ylläpitoon, myös taloudellisesti. Tämä edellyttää merkittävää muutosta ajattelutavoissa nykyiseen verrattuna.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Porin kaupungin tulevaisuustavoitteet

Porin kasvu- ja elinvoimaohjelma 2019-2025

- Kunnan elinvoima ilmenee uudistumisena, kehityksenä ja joustavuutena. Elinvoiman vahvistamiseksi kunnan on tunnistettava ympäristön muutokset, sopeutettava ja kehitettävä oma toiminta uusiin vaateisiin, otettava käyttöön uusia prosesseja sekä aktivoitava kuntalaiset, yritykset, kuntien eri toimialojen työyhteisöt ja muut sidosryhmät yhteistyöhön. Keskeistä on saada aikaan positiivisia vaikutuksia ja vahvistaa kykyä uudistua ympäristön muuttuessa.
- Kilpailukykyinen yrityskanta tarjoaa kuntalaisille työpaikkoja. Työpaikat ja yritykset mahdollistavat palvelujen rahoittamisessa tarvittavat verotulot. Tästä syystä meille on tärkeää, että elinkeinot kehittyvät, uudistuvat ja säilyvät kilpailukykyisinä ja että yrittäjyys kunnan alueella vahvistuu. Pori on kilpailukykyinen ja joustava investointikohde tänne sijoittuville yrityksille.
- Vetovoimamme lisäämiseksi tarvitsemme useita saavutettavuuttamme parantavia toimia. Nopeat, sujuvat ja turvalliset maantie- ja rautatieyhteydet ovat olennainen keino edistää elinkeinoelämän toiminta- ja kasvuedellytyksiä. Alueemme tavaraliikenteen toimivuus on elintärkeää Porin, Satakunnan ja koko Suomen kannalta.
- Nopein tapa parantaa Porin kaukoyhteyksiä on kehittää lentoliikennettä. Lentoliikenne on tärkeä ennen kaikkea elinkeinoelämän asiakassuhteille. Pori pitää huolen, että lentoyhteys Helsinki-Vantaalle toimii tulevaisuudessakin. Porin lentoaseman toiminnan kehittäminen on tärkeää myös Suomen Ilmailuopiston ja alan muun koulutuskeskittymän kannalta. Edesautamme Porin lentokentän mahdollisuuksia rahtiliikenteen lisäämiseksi. Näemme sekä AviaPorin että Honkaluodon yritysalueet lentokentän välittömässä läheisyydessä hyvänä mahdollisuutena.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

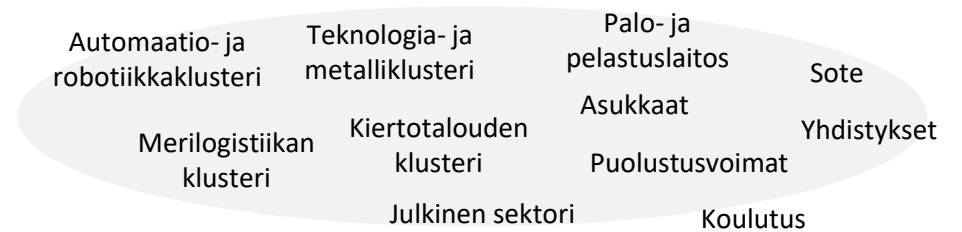
Lentokenttä osana mahdollistavaa infrastruktuuria

Lentokentät ovat tärkeä osa liikenteen infrastruktuuria, kuten tiet, radat, meriväylät, satamat ja terminaalit. Väylävirasto omistaa ja hallinnoi n. 80 000 km:n yleistä tieverkkoa, lähes 6 000 km:n rataverkkoa sekä 8 000 km:n meriväylästä ja 8 000 km:n sisävesiväyliä. Yhteensä Väyläviraston hallinnassa on noin 100 000 km liikenteen infrastruktuuria. Finavian omistuksessa olevien lentokenttien kiitoteitä on yhteensä noin 60 km, josta 50 km Finavian alueellisilla lentokentillä. Aika ajoin on herätetty keskustelua, voisivatko lentokentät olla valtion perusinfra, kuten tiet, radat ja vesiväylät. 50 km olisi marginaalinen lisäys Väyläviraston 100 000 km:n väyläomaisuuteen määrällisesti ja taloudellisesti.

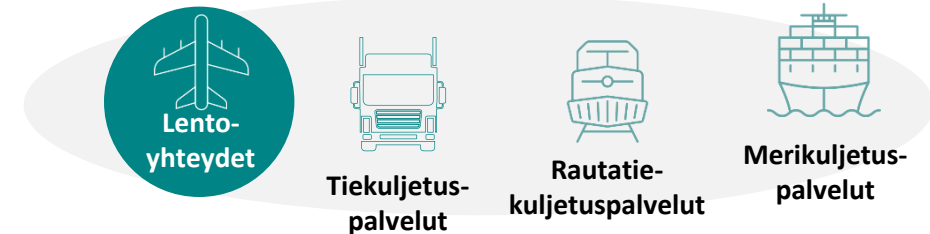
Suomen lentokentät olivat Tie- ja vesirakennushallituksen omistuksessa vuoteen 1972, jolloin perustettiin Ilmailuhallitus. Yksittäisen kunnan taloudelle lentokentän omistaminen ja ylläpito sen sijaan on suuri kustannuserä. Satakunnan aluetalouden kannalta Porin lentokentän vaikutukset ovat suuret. Satakunnassa, kuten monien muiden alueellisten lentokenttien vaikutusalueella vientiteollisuus tuottaa miljardien eurojen tulot vuosittain. Siihen nähden muutaman miljoonan euron kustannukset lentokentän ylläpitoon ovat hyvin pienet. Ongelma on, että lentokenttää on totuttu pitämään alueella saavutettuna etuna.

Vaatii mentaalista muutosta, että uudet toimijat ottaisivat vastuuta kentästä. Koska hyödyt alueelle ovat suuret, kustannustenkin tulisi jakautua laajasti. Alueen toimijoiden omistuksessa syntyy vahva intressi markkinoida ja kehittää lentokenttää, hyvänä esimerkkinä Lappeenrannan lentokenttä. Nykyisessä tilanteessa omistajan intressi on pikemminkin pyrkiä kentästä eroon, koska sen intressi on oman kannattavuutensa turvaaminen. Aluetaloudelliset vaikutukset eivät tässä toimintamallissa tule otetuiksi huomioon.

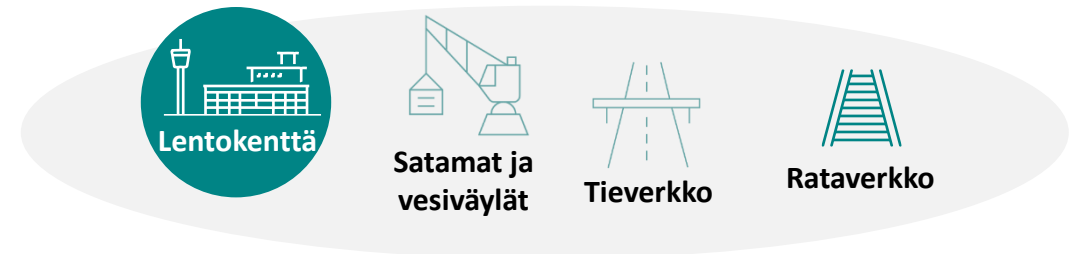
ASIAKKAAT

KULJETUS- JA LIIKENNEPALVELUT

INFRA

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Teollisuuskclusterit ja Business Porin kärkihankkeet

korkia
wsp

AUTOMAATIO JA ROBOTIIKKA

Kovassa kasvukiidossa oleva Porin seudun automaatio-, robotiikka- ja tekoäly-yritysten klusteri tarjoaa ratkaisuja teollisuuden uudistumiselle ja kilpailukyvyyn parantamiselle. Automaatiokehitystä vauhdittavat yli 100 yrityksen Robocoast-verkosto sekä alueen korkeakoulujen ja kehitysyhtiön muodostama osaamisyhteisö. Robocoast-osaamiskeskittymä kuuluu tärkeimpiin eurooppalaisiin tutkimus- ja asiantuntijaverkostoihin.

MERIOLOGISTIIKKA

Valtatiet viiteen suuntaan, rautatie ja syväväylä maailman merille – Porin Satama on ihanteellinen viennin, tuonnin ja transiton tarpeita palveleva logistiikan keskus. Alueen kapasiteetti ja infra toimivat kasvualustana kaikelle bisnekselle.

TEKNOLOGIAMETALLIT

Porin seudulla on globaalisti merkittävä teknologiametallien ja metallikemikaalien valmistuksen ja tuotekehityksen ekosysteemi. Sen tuotteita löydät liikenteen, energiantuotannon ja -varustoinnin sekä elektroniikan uusimmista sovelluksista – vaikka Teslasta.

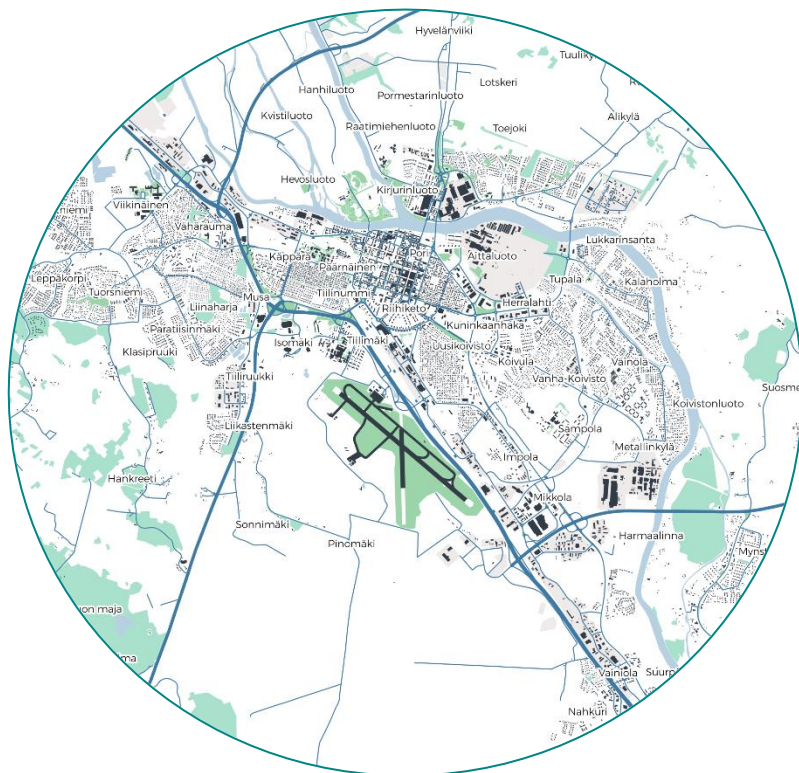

KIERTOTALOUS

Pitkä teollinen perinne on synnyttänyt Porin seudulle vahvan kiertotaloutta palvelevan toimintaympäristön. Lähes 1000 hehtaaria kaavoitettua tilaa toivottaa tervetulleeksi uudet yrittäjät ja innovaatiot teollisuuden sivuvirtojen käsittelyyn.

Lentokentän alueen nykyiset toimijat

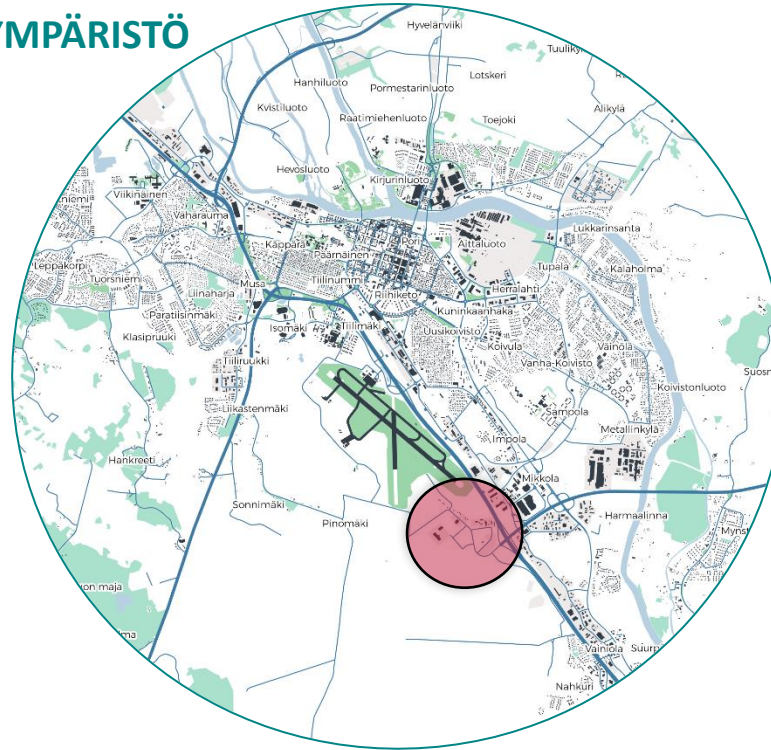

Toiminto	Toimijat	Kuvaus
Lentokentän infran omistaja ja operaattori	Finavia	Rahoitus, ylläpito ja operointi
Lennonvarmistuspalvelut	ANS Finland	Lennonvarmistuspalvelut aukioloaikoina
Maahuolinta	Inter Handling Pori Oy	Maahuolinta, kuten lähtöselvitys, turvatarkastus, koneen kuormaus ja siivoaminen, jäänpoisto ja rahti
Lentoyhtiö	Karhu Aero (BAS)	Lennot päivittäin kahdesti molempiin suuntiin, kaupunki maksaa lennoista tänä vuonna miljoona euroa. Seuraavina kolmena vuonna maksu on 3,4 miljoonaa euroa vuodessa. (Yle 27.5.2019)
Lentokoulutus	Suomen ilmailuopisto Oy	Porissa toimiva ammatillinen erikoisoppilaitos, joka kouluttaa ammattilentäjiä Suomen liikenneilmailun tarpeisiin. Ammattilentäjien koulutustoiminnan lisäksi oppilaitos harjoittaa maksullista palvelutoimintaa, kuten koulutuspalveluiden myyntiä ja lentosimulaattorin vuokrausta lentoyhtiöille. Myös liikelentoja Embraer Phenom suihkukoneilla
Lentotekniikan koulutus	Länsirannikon Koulutus Oy WinNova	Lentokoneasentajan toimenkuvaan kuuluvat ilma-alusten määräaikaish- ja käyttöhuollot, tarkastukset, laitevaihdot, muutostyöt sekä vikakorjaukset. Lentokoneasentaja voi osallistua myös lentokoneen tai sen laitteiden valmistamiseen
Länsi-Suomen pelastusharjoitusalue	Pelastusharjoitussäätiö	Erilaisten palojen sammutusta, savusukellusta, kemikaaliturvallisuutta, ympäristövahinkojen torjuntaa, monipuolisia pelastus- ja jälkihoitotehtäviä, hälytysajoja ja loukkaantuneiden ensihoitoa, kriisinhallintaa sekä yritysturvallisuuteen ja ulkomaantyöhön liittyviä turvallisuuskäytäntöjä. Lento-onnettomuuskentällä voidaan harjoitella lentokoneen sammuttamista, tehdä lentokoneen sisätilojen paloharjoitteita ja evakuoimisharjoitteita
Harrastustoiminta	Satakunnan Laskuvarjourheilijat ry	Laskuvarjotoiminta
Autonvuokraus	Hertz Pori Airport Avis Autovuokraamo Pori Sixt Autovuokraamo Pori	Lentoaseman yhteydessä

Honkaluodon logistiikka-alue

ALUEEN TOIMIJOITA

- **Satakunnan sairaanhoitopiirin logistiikkakeskus**
 - Varasto jakelee lähes kaikkia tarvikkeita, joita osastoilla tarvitaan pl. lääkkeit. Varaston arvo on noin puolitoista miljoonaa euroa. Keskuksessa on 900 lavapaikkaa ja hyllytilaa noin 2500 nimikkeelle (2010 tieto)
- **Kuljetusliike Y. Auramaa Oy**
 - Koko Satakuntaa palveleva Kaukokiidon logistiikkakeskus
- **DB Schenker**
 - Terminaali palvelee koko Satakunnan aluetta kansainvälisissä ja kotimaan kuljetuksissa
- **KalaValtanen Oy**
 - Tuoretta kalaa ja kalajalosteita kauppoihin, ravintoloihin ja suurtalouskeittiöihin ympäri vuoden
 - Kaukokiidon logistiikkakeskuksen läheisyydestä on ollut huomattavaa hyötyä KalaValtasen toiminnalle
- **Maakunnallinen apuvälinekeskus**
 - Koordinoi Satakunnassa asiakkaille kotiin lainattavia lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluita, lukuun ottamatta Satasairaalan erikoisaloilta myönnettäviä kuulon, näön ja hengityksen apuvälineitä.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – PORIN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Porin lentokentän alueen toimijoiden mahdollisia tarpeita lentoyhteyksille

Toiminto / toimija	Tarve lentokentälle / lentoyhteyksille
Automaatio- ja robotiikkaklusteri	Myyntimatkat, asiakastapaamiset, verkottuminen, osatoimitukset, asennus- ja huoltomatkat, 5G-tekniikan rajatut testaukset, dronit, älylogistiikka
Teknologia- ja metalliklusteri: mm. akkuteollisuuden kärkiosaamista	Myyntimatkat, asiakasvierailut tehtailla, varaosatoimitukset asiakkaille, asennustiimien matkat
Merilogistiikan klusteri	Varaosat, satamavierailut
Kiertotalouden klusteri	Kiertotalouden markkinointimatkat, vierailut, kansainvälisen kiinnostavuuden kasvattaminen
Palo- ja pelastuslaitos	Harjoitustoiminnan alue
Sairaala	Lääketoimitukset, ambulanssilennot, elinsiirrot, näytteet + tulevaisuudessa terveystekniikan kehitys?
Julkinen sektori	Tapahtumat, konferenssit, PP-yhteistyömatkat
Puolustusvoimat	Ajoittaiset lennot
Liikennepalvelujen tarjoajat	Autovuokraus, kutsutaksit
Yhdistykset	Laskuvarjohypyty, vapaa-ajan lennot, virkistys
Koulutus	Lentotekniikka, digitaalisten lentokenttien koulutustoiminta: lentokenttien moniosaajat
Urheilutoiminta	Valtakunnalliset ja kansainväliset urheilutapahtumat urheilupuistossa?
Virkistys ja vapaa-aika	Porin Jazz, matkailuattraktiot, kotimaan ja kansainvälinen matkailu, Helsinki-Vantaa tarjonta

Kysymyksiä potentiaalisen kartoittamiseen

- Onko toiminta kansainvälistä?
- Onko hyödyllistä olla kytköksissä pääkaupunkiseutuun?
- Onko riippuvuutta just in time -toimituksista, kuten varaosista tai muista tavaroista?
- Onko kaupungin läheisyydestä hyötyä?
- Onko verkkokauppa liiketoiminnalle tärkeää?
- Kuinka monen toimialalla täytyy matkustaa kauemmas säännöllisesti?
- Minkälainen on toimialan profiili? High techiä vai tuotannollista teollisuutta?
- Ollaanko riippuvaisia viennistä tai tuonnista?
- Onko logistiikka merkittävä kilpailutekijä?

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

- *Johdatus tarkasteluun*
- *Neljä tunnistettua teemaa*
- *Lentokentän alueen konseptikuvaus*
- *Lentokentän synergiset toiminnot*
- *Lentokentän mahdollisuudet*

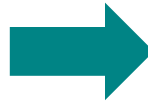
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOKENTÄN JA ELINKEINOELÄMÄN SYNERGIAT

Johdatus tarkasteluun

Lentokenttään
tukeutuvan business-
alueen mahdollistavat
kehitysmuotoiset
lentokenttäoperaattori
ja asiakastarpeita
palvelevat
lentoyhteydet.

*Luvussa käsitellään
lyhyesti lentokentän
tulevaisuuden
kehitysmahdollisuuksia.*

**Lentokentän kehitys
sisältä päin**
(= lentokentän
omistajan ja
operaattorin
toimesta)

**Lentokentän
business-alueen
kehittyminen**

Henkilöliikenne

Tavaraliikenne

*Business-alueen toiminnan pohjana
toimivat lentoliikenneyhteydet.*

*Luvussa kuvataan lentokentän ympärille
muodostuvan business-alueen
konseptikuvaus ja mahdollisia toimintoja.*

Kehitys ulkoapäin
(PP-yhteistyö)

Lentokentästä hyötyvän
business-alueen kehitystä
voidaan edesauttaa myös
”ulkoapäin”. Julkisen ja
yksityisen sektorin
yhteistyössä voidaan löytää
lentokentän yhteyteen
synergisiä toimintoja, jotka
voivat hyötyä kentästä
välittömästi (= lentoja) tai
välillisesti (= lentokenttä
houkuttelee muita yritykselle
hyödyllisiä toimijoita tai
toimintoja).

*Luvussa luodaan ymmärrys
synergisistä mahdollisuuksista
ja etsitään lentokentän
ympäristöön uusia toimintoja.*

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOKENTÄN JA ELINKEINOELÄMÄN SYNERGIAT

Neljä tunnistettua teemaa

Ilmailualan koulutustoiminta

- Liiketoimintamahdollisuuksia monipuolisesta koulutustoiminnasta
- Täydennyskoulutukset
- Ammattipätevyyden ylläpitäminen
- Ilmailun uudet teknologiat
- Moniosaajien koulutus

Globaali liiketoiminta ja globaali saavutettavuus

- Globaaleja kasvuyrityksiä, joilla matkustustarvetta maailmalle ja tarve olla globaalien asiakkaiden saavutettavissa

Turvallisuuskeskus

- Yritysturvallisuuden iso kuva
- HSE (health, security, environment) -toiminnan koulutus
- Turvallisuusjohtaminen
- Pelastusharjoitukset
- Sopivasti piilossa keskeisellä sijainnilla

Vetovoimainen matkailukohde

Houkuttelevia kohteita Satakunnassa

- Selkämeren kohteet
- Yyterin hiekkarannat
- Porin keskusta-alueen tapahtumat
- Rauman UNESCO:n maailmanperintöhohteet
- Lauhanvuori - Hämeen kangas UNESCO Global Geopark

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOKENTÄN JA ELINKEINOELÄMÄN SYNERGIAT

Lentokentän alueen konseptikuvaus

Lentokentän alueesta Business Porin vetovoimainen keskus

Lentokentän ympärillä on jo nykyisessä tilanteessa terveydenhoidon palveluja, AviaPorin alue, lentotoiminnan koulutusta sekä lentäjien että mekaanikkojen osalta, pelastusharjoitustoimintaa ja voimakkaasti kehittyvä logistiikka-alue.

Valtatien 11 jatkeesta on olemassa suunnitelma, joka yhdistäisi valtatie 2 ja valtatie 8 lentokentän eteläpuolelta toisiinsa. Tämä muodostaisi kolmen valtatie rajaaman alueen, joka mahdollistaisi eri toimialojen elinkeinotoiminnan ja logistiikan vyöhykkeiden kehittymisen.

Lentokentän sijainti kaupunkikeskustan ja matkakeskuksen välittömässä läheisyydessä mahdollistaa kaikkien liikennemuotojen kytkennän ja luo perustan vetovoimaisen logistiikkaklusterin kehittämiseksi. AMK ja yliopistokeskus sijaitsevat kohtuullisella etäisyydellä alueesta.

Kokonaisuus on konseptoitavissa Business Porin keskuksiksi, joka yhdistää monipuolisen elinkeinotoiminnan teknologiseen kehitykseen ja tulevaisuuden toimintaympäristössä kilpailukykyisiin logistisiin ratkaisuihin. Näiden keskellä sijaitsee lentokenttä toimien uusien lentoteknologioiden sekä alan uusien operointimallien soveltajana ja kehittäjänä.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOKENTÄN JA ELINKEINOELÄMÄN SYNERGIAT

Lentokentän alueen konseptikuvaus

Urheilupuisto

- Monipuoliset lajimahdollisuudet
- Kansainvälisen tason urheilutapahtumat

Kytkeä lentokenttään

- Tapahtumiin saapuminen
- Lentoliput + tapahtumaliput

Metsä- ja virkistysalue

- Osa modernia työympäristöä; virkistäytyminen
- Kytkeytyminen urheilutapahtumiin ja harrastuksiin

Kytkeä lentokenttään

- Merkittävä vetovoimatekijä kentän välittömässä läheisyydessä

Yritysturvallisuuden keskus

- HSE (health, security, environment)-toiminnan koulutus
- Turvallisuusjohtaminen
- Länsi-Suomen pelastusharjoitusalue
- Pelastuslaitoksen harjoitukset
- Puolustusvoimat

Koulutusliiketoiminta

- Ilmailuopisto ja lentotekniikka
- Täydennyskoulutukset
- Uudet teknologiat
- Moniosaajat

Sairaaloitoiminnot

- Satasairaala
- Kytkeä lentokenttään
- Lääketoimitukset, elinsiirrot, ambulanssilennot

Matkakeskus

- Rautatie- ja linja-autoasemat

AviaPorin alue

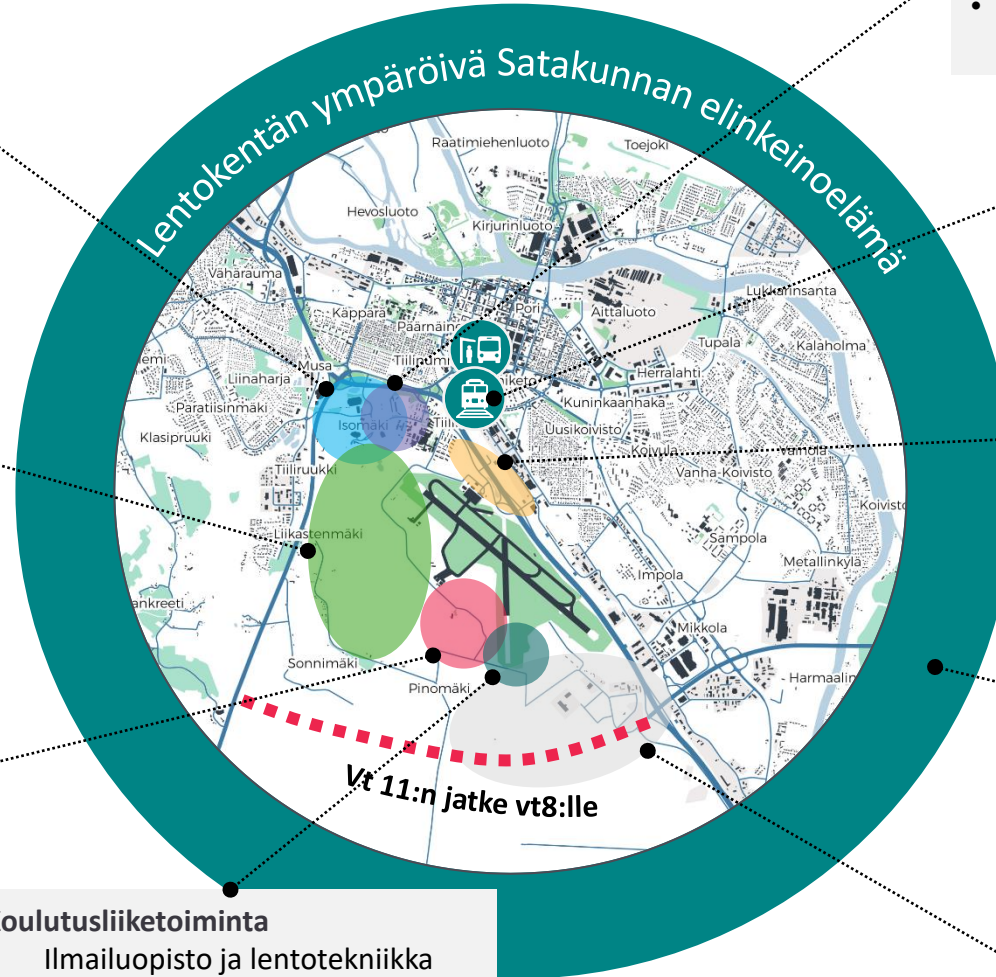
- Toimistot ja pääkonttorit
 - Vuokrattavat kokoustilat
 - Alueen teollisuuden ja kaupan palvelu
- Kytkeä lentokenttään
- Nopeasti kentän läheltä lentoon
 - Vierailut, myynti, verkostoituminen, markkinointi

Lentokentän aluetta ympäröivä Satakunnan elinkeinoelämä

- Pori-Harjavalta-businessvyöhyke
- Satakunnan muu teollisuus ja kauppa

Logistiikan ja pk-teollisuuden vyöhyke

- Alueen teollisuusklustereiden kuljetustarpeet
- Verkkokaupan varastot, JIT-tuotanto, varaosa- ja jakeluvarastot
- Merkittävät logistiikan toimijat kansallisesti ja kansainvälisesti, lentorahdin mahdollisuus

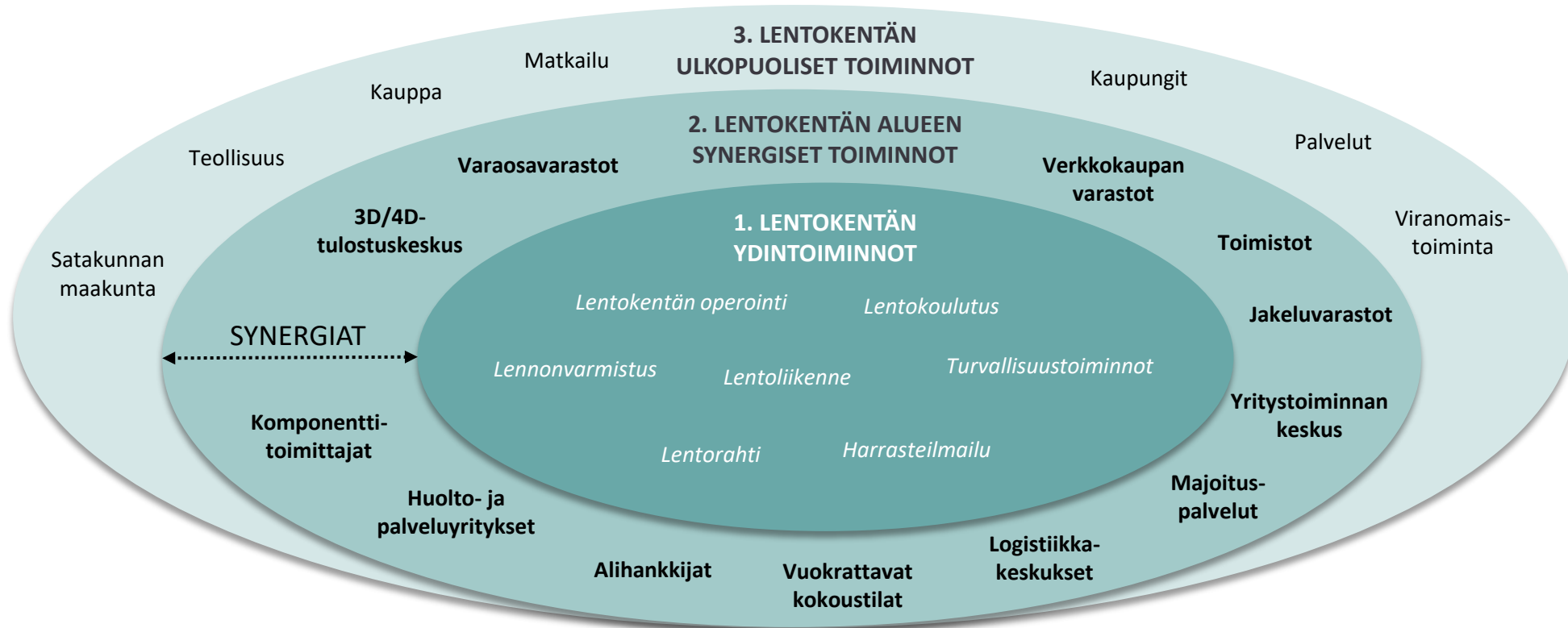

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOKENTÄN JA ELINKEINOELÄMÄN SYNERGIAT

Lentokentän synergiset toiminnot

TOIMINTAYMPÄRISTÖN
MUUTOSVOIMAT

Välitön hyöty

- Ulkopuolinen maailma tarvitsee lentokentän suorita toimintoja = lentoja
- Toimijan lentotarpeen ja kuljetustarpeen täyttäminen

Välillinen hyöty

- Mitä synergisiä toimintoja ulkopuolinen maailma tarvitsee lentokentän alueella?
- Lentokentän vetovoima houkuttelee **alueelle uusia yrityksiä**, joista olemassa olevat yritykset hyötyvät

Lentokenttä intermodaalisen toiminnan mahdollistajana

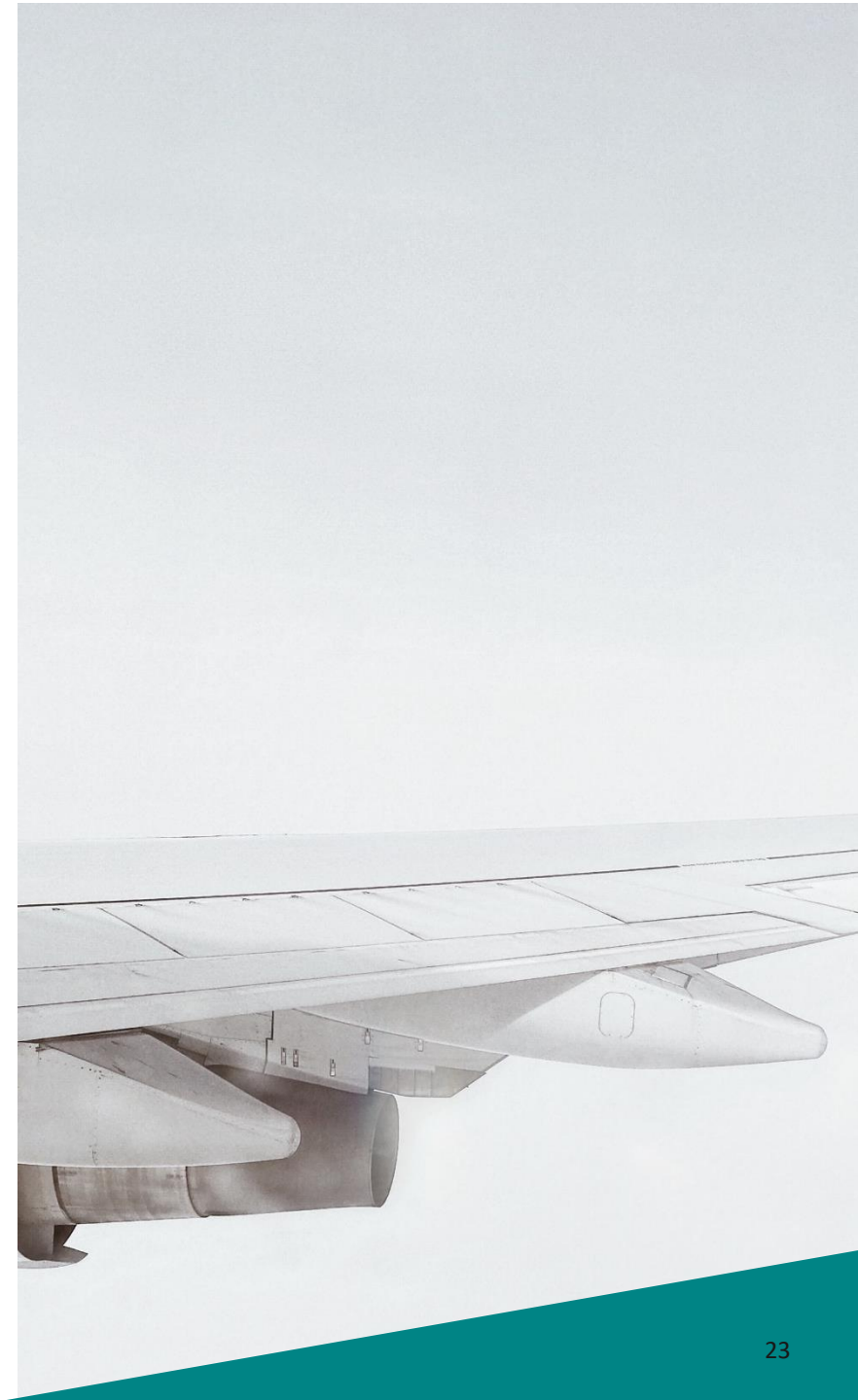
Porin lentokentän sijainti on erinomainen. Se on lähellä kaupunkikeskustaa ja rautatieasemaa, mikä on melko harvinaista Suomessa. Lentokenttä luo infrastruktuurin osalta palveluntuottajille mahdollisuuden sujuvien matka- ja kuljetusketjujen järjestämiseen. Lentorahti vaatii aina tiekuljetuksen, ja lähellä sijaitseva logistiikka-alue on mitä sopivin nopeutta vaativille kuljetusketjuille Satakunnan teollisuuden tarpeisiin. Kyse voi olla sekä tuonnista että viennistä. Teollisuuden tarvitsemia arvokkaita raaka-aineita ja komponentteja voidaan tuoda Porin lentokentän kautta. Lentorahdille tyypillisten teollisuustuotteiden ja komponenttien vientiin lentokenttä soveltuu hyvin. Lentokentän alueelle tulisikin muodostaa sellaisten toimintojen ja yritysten rypäs, joka tarvitsee lentorahtia tai hyötyy muutoin sijainnista lentokentän alueella ja siellä toimivien yritysten verkostosta.

Verkkokaupan jakelurakenteet ovat nopeassa kehitysvaiheessa ja volyymien kasvaessa haetaan eri toimialojen verkkokaupoille eri kokoisia logistiikkakeskuksia ja varastoja. Myös varaosa- ja muiden jakelutermiinalien osalta on vastaavaa kehitystä käynnissä. Olennainen kysymys on, millaisen roolin Pori haluaa ottaa tässä kehityksessä, markkinan kasvussa ja mitä tarjotaan tälle toimijaryhmälle. Lentokenttään liittyvät palvelut voivat muodostaa hyvän perustan näille toiminnoille.

Lentokenttä ilmailualan koulutuksen mahdollistajana

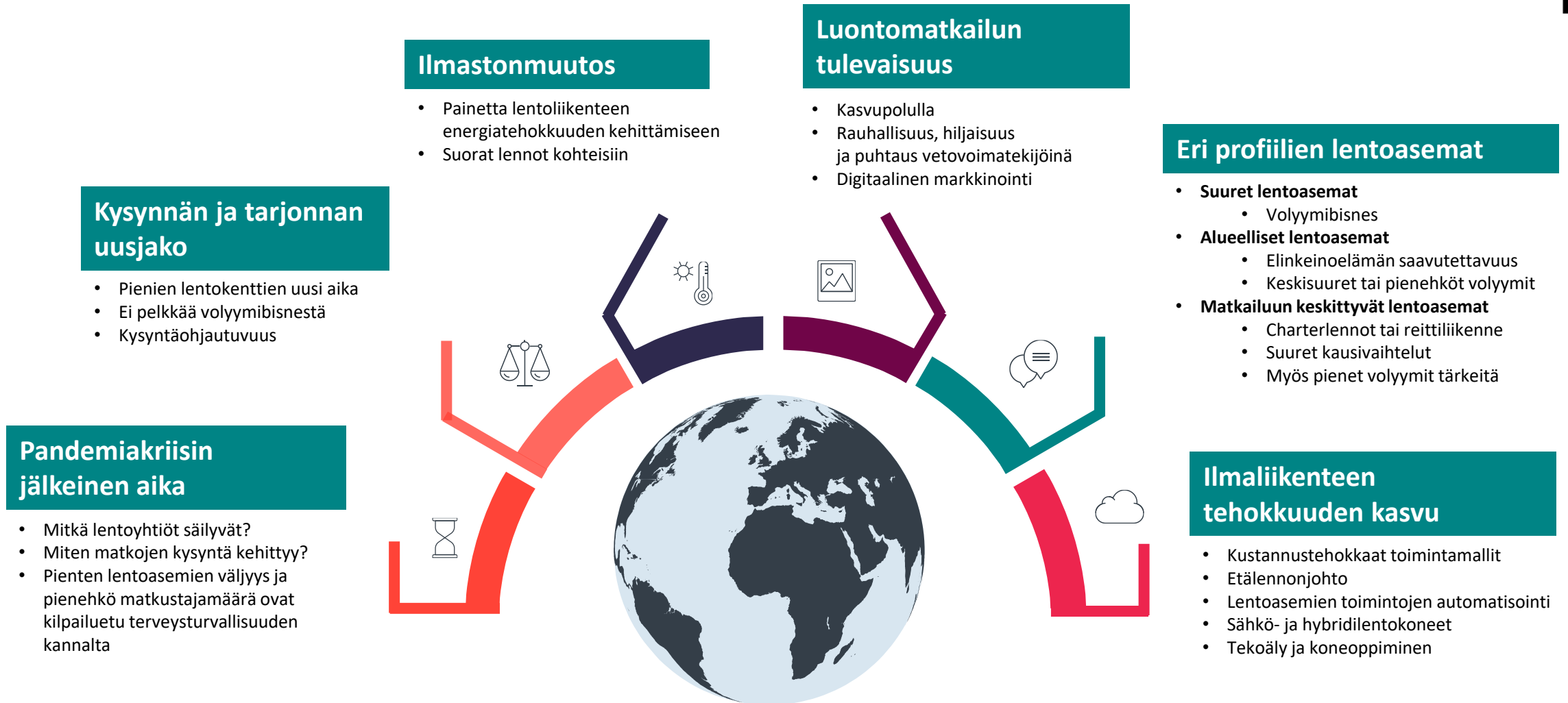
Porin lentokentällä sijaitseva Suomen Ilmailuopisto on yksi tärkeimpiä ammattilentäjien koulutuskeskuksia Suomessa. Ilmailualan uudistuessa ja ottaessa käyttöön uusia teknologioita monipuolisen koulutuksen tarve kasvaa. Tässä on mahdollisuus Porin lentokentälle, jossa koulutustoiminnalla on perinteet ja fasilitetit sekä ilmatilaa koulutuskäyttöön. Sähköisen lentämisen tullessa tarvitaan sekä lentokenttien että ilma-alusten operoinnissa ja ylläpidossa uudenlaista osaamista, mikä on esimerkki muuttuvasta koulutustarpeesta.

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOLIIKENTEEEN TULEVAISUUS

Ilmaliikenteen toimintaympäristön tulevaisuuden näkymiä

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖANALYYSI – LENTOLIIKENTEN TULEVAISUUS

Tulevaisuuden ilmaliikenteen mahdollisuudet palvella Porin elinkeinoelämän kehitystä

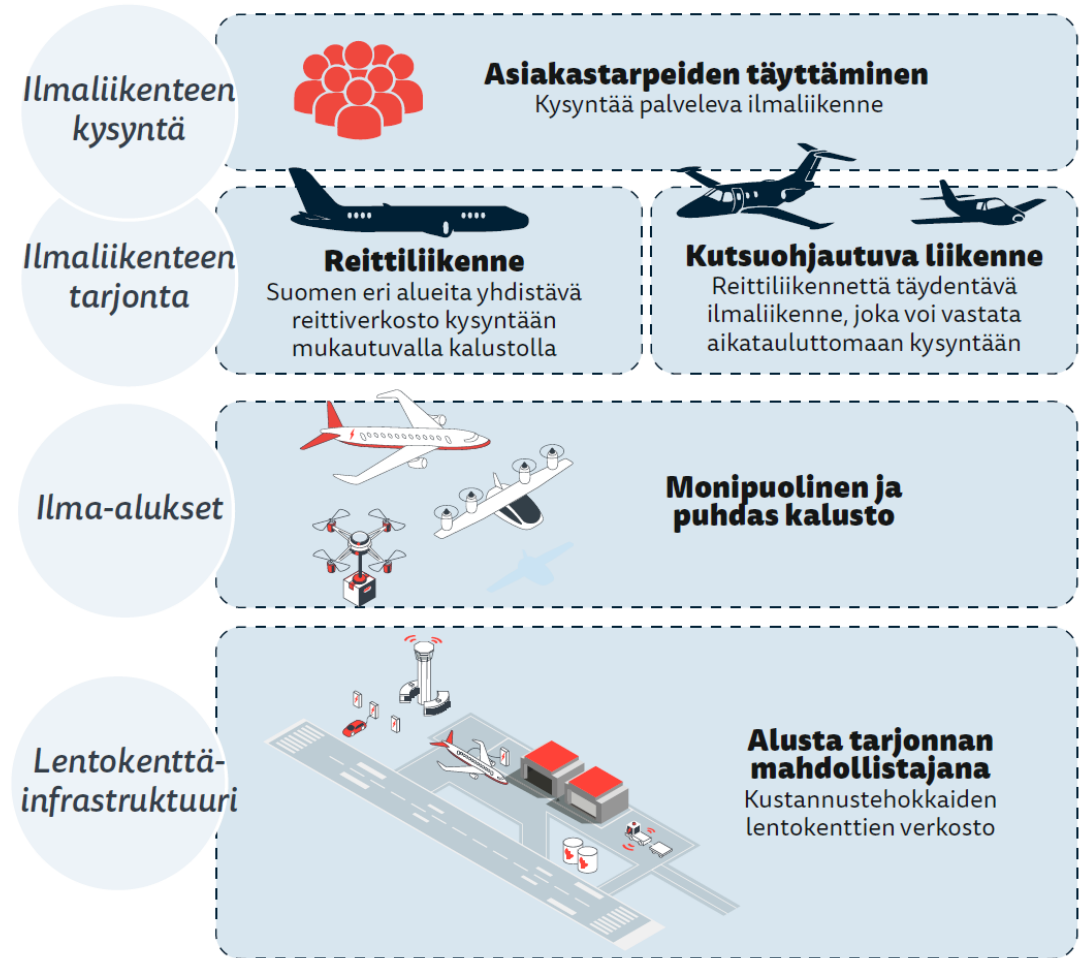
Uuden ajan ilmaliikenteessä mahdollisuus Porin kaupungille ja Satakunnalle

Tulevaisuuden ilmaliikenne mahdollistaa lentämisen kustannustehokkuuden merkittävän parantumisen. Uuden ajan teknologia, toimintamallit ja ajatustavat luovat mahdollisuuden kehittää Porin lentokenttää ja lentoliikennettä monipuolisesti. Sähköisten lentokoneiden kehittäminen on eri puolilla maailmaa käynnissä. Suomessa on kansainvälinen sähköisen ja alueellisen lentämisen kehityshanke, FAIR, Merenkurkun alueella. Sen tavoitteena on edistää Suomen ja Ruotsin välistä lentoliikennettä, mutta vastata myös Pohjanmaan sekä Ruotsin länsirannikon (mm. Västerbotten) maakuntien lentämisen tarpeisiin. Pyhtäällä sijaitseva Helsinki-East-lentokenttä on perustettu kehittämään ja testaamaan uusia lentoliikenteen teknologioita, kuten sähköisiä ilma-aluksia ja drooneja. Tavoitteena on myös edistää lentokenttien tehokkuutta mm. etälennonjohdon ja ilma-alusten satelliittipohjaisen lähestymistekniikan avulla sekä kehittää uusia liiketoimintamalleja vastaamaan Suomen alueiden lentämisen tarpeisiin.

Volymibisneksestä kysyntälähtöiseen ilmaliikenteen palvelutarjontaan

Mm. edellä kuvattujen kehityshankkeiden avulla Porin lentokentälle on luotavissa uuden ajan ilmaliikenteen toimintamalli, jolla siirrytään yhä enemmän tarpeeseen perustuvaan, kysyntäohjautuvaan lentoliikenteeseen. Satakunnan eri alueita voidaan palvella myös uuden teknologian mukaisilla eVTOL-koneilla, jotka voivat tuoda matkustajan nopeasti ilmateitse lentokentälle tai mihin tahansa muuhun kohteeseen. Tulevaisuuden ilmaliikenne on joustavaa vaihdellen muutamasta muutama kymmeneen matkustajiin. Käytettävissä on erilaisiin tarpeisiin soveltuvaa monipuolista ilmaliikenteen kalustoa. Se vastaa nykyistä huomattavasti paremmin Suomen eri alueiden kysyntään.

Tarvitaan uusia operaattoreita, jotta Suomeen syntyy aidosti ilmaliikenteen markkinat. Tässä kehityskulussa Porin ja Satakunnan kannattaa olla aktiivisesti mukana. Nykyisellä liiketoimintamallilla uhkana voi olla jopa lentokentän sulkeminen, koska se ei palvele kentän omistajan taloudellisia intressejä. Parempi vaihtoehto on etsiä ennakkoluulottomasti uusia toimintamalleja ja toimijoita win-win-periaatteella. Ostoliikenne Helsinki-Vantaalle ei voi olla kestävä ratkaisu alueen kannalta pidemmällä aikavälillä. Elinkeinoelämällä on myös suoria yhteystarpeita Porista ulkomaille, jotka voidaan tyydyttää kohtuullisen kokoisella kalustolla.

Kuva: Suomen tulevaisuuden ilmaliikenne 2020 -WSP Finland Oy

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

- *Suunnitelma lentokenttäalueen kehittämiseksi alueen vahvuuksien pohjalta*

3 KEHITYSSUUNNITELMA – YDINIDEA

Lentokenttäalueen luontaiset vahvuudet tiivistyvät neljään sektoriin – niiden tulisi rakentaa pohja tulevalle lentokenttäalueen kehittämiselle ja koko Satakunnan alueen yhteistyölle

3 KEHITYSSUUNNITELMA – YDINIDEA

Jotta alueen kehittämistä voidaan koordinoida haluttuun suuntaan, ehdotamme yhteistyöelimen – esimerkiksi yhteisesti rahoitetun yhtiön – perustamista

”AviaPori Satakunta”-yhtiön tai vastaavan yhteistyöelimen keskeiset tehtävät:

ALUEEN TUNNETTUUDEN RAKENTAMINEN

- Koko lentokenttäalueen yhteisen ja yhtenäisen brändin mukainen markkinointi ja viestintä sidosryhmille
- Kasvoina toimiminen lentokenttäalueen hyväksi
- Alueen palvelutarjoaman markkinointi yhdessä toimijoiden kanssa

TULEVAISUUDEN TOIMINTA- EDELITYSTEN VARMISTAMINEN

- Vaikuttaminen alueen toimintaedellytysten puolesta yhdessä alueen toimijoiden kanssa
- Uusien rahoitusmahdollisuuksien hankkimisen koordinointi lentokentän ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi

ALUEEN YHTEISTYÖN KOORDINAATIO JA KEHITTÄMINEN

- Yhteistyön koordinointi eri toimijoiden välillä yhdessä luotujen suunnitelmien mukaisesti
- Kehityshankkeiden toteuttaminen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa ja uusien yhteistyömallien tuki

3 KEHITYSSUUNNITELMA – RAHOITUS

Yhteistyöelimen rahoituspohjan muodostavat perusrahoitus Satakunnan alueen toimijoilta sekä kehityshankkeisiin haettava julkinen ja yksityinen rahoitus

”AviaPori Satakunta”-yhteistyöelin

ALUEEN TUNNETTUUDEN
RAKENTAMINEN

TULEVAISUUDEN TOIMINTA-
EDELLYTYSTEN VARMISTAMINEN

ALUEEN YHTEISTYÖN KOORDINAATIO JA
KEHITTÄMINEN

TOIMINNAN
RAHOITUS

Perusrahoitus Satakunnan alueen kunnilta ja kaupungeilta sekä muilta alueen toimijoilta

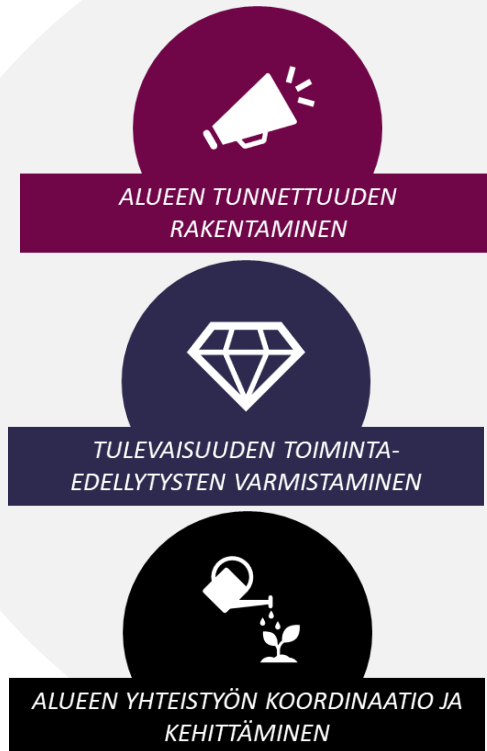
Hankerahoitus toiminnan kehittämiseksi sekä julkisista että yksityisistä lähteistä

3 KEHITYSSUUNNITELMA – VERKOSTO

Liiketoimintamallin ytimessä on neljä sektoria – ne muodostavat ”AviaPorin” keskeisimmän kumppani- ja asiakasverkoston ja pohjan kaikelle alueen kehittämistyölle

”AviaPori Satakunta”-yhteistyöelin

TEHTÄVÄT

SEKTORIT

= YHTEISTYÖN JA TOIMINNAN PERUSTA

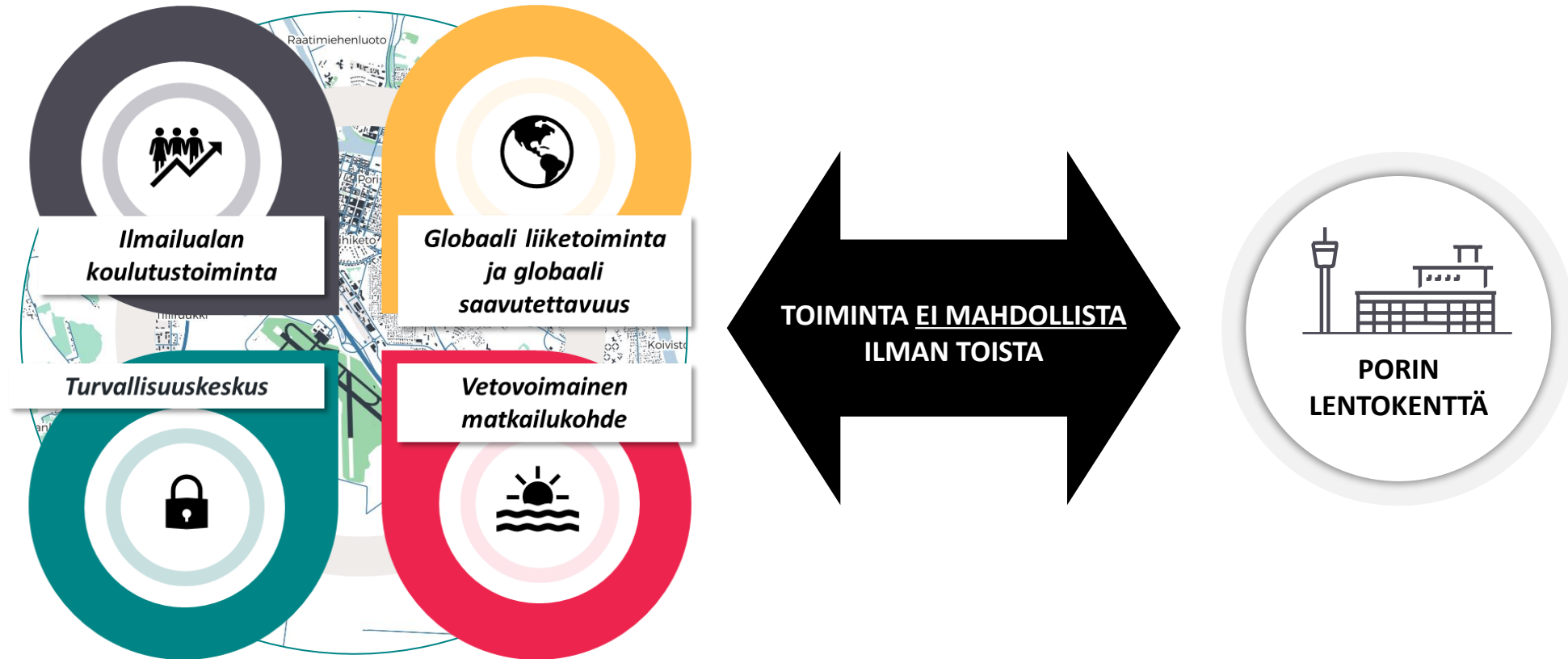
MUUT KUMPPANIT

- Alueen kunnat ja kaupungit
- Lentoyhtiöt
- Satakuntaliitto
- Finavia
- Satakunnan
- Vaikuttajat ja päättäjät
- Alueen toimijakentän omat verkostot ja sidosryhmät
- Valtiovalta (ministeriöt jne.)

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN ROOLI

Koko Satakuntaa hyödyttävä lentokenttäalueen potentiaalin lunastaminen ja alueen kehittäminen pitkäjänteisesti edellyttää vakaata ja kestävästi toimivaa lentokenttää

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN ARVO

Lentokentällä on iso merkitys koko Satakunnan alueen työllisyydelle ja verokertymälle – myös mielikuvilla on iso merkitys

Lentokentän arvo Satakunnan alueelle perustuu ainakin neljään asiaan

1.

Lentokentän olemassaolo tuo statusta, joka vaikuttaa sekä asukkaiden, matkailijoiden kuin yritysten mielikuviin koko Satakunnan alueesta. ”Emme ole mikään tuppukylä.”

2.

Lentokenttä on edellytys kansainväliselle liiketoiminnalle. Kasvokkain tapahtuvan kanssakäymisen, esimerkiksi myyntimatkojen, pitää olla helppoja ja nopeita. Globaaleille yrityksille on lisäksi turvallisuustekijä päästä paikalle lentäen.

3.

Mahdollistaa liike- ja muuta toimintaa kentän välittömässä ja välillisessä läheisyydessä – suora linkki alueen elinvoimaisuuteen. Veropohja pysyy ennallaan ja jopa kasvaa tulevaisuudessa.

4.

Lentokentän alueelle muodostunut luontainen kehittäjäverkosto luo uutta tulevaisuuden toimintaa, joka tukee alueen kasvua ja lisää tulevaisuuden elinvoimaisuutta entisestään.

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN TOIMINTAMALLI

Tällä hetkellä Porin lentokentän rahoituksen perustan muodostavat Porin kaupungin tuki sekä valtion avustukset – rahoituspohja on kapea ja altis poliittiselle epävarmuudelle

Valtion tuki lentoasemille

Euroopan Unioni (EU) edellyttää, että jokaisen julkisen lentoaseman pitää tulla toimeen omillaan. EU on myöntänyt Suomelle poikkeusluvan verkostoperiaatteella, jonka mukaan Helsinki-Vantaan tuotoilla voidaan ylläpitää Finavian muita lentoasemia. **Porin lentoasema kuuluu tämän tuen piiriin.**

Valtion tuki lentoyhteisille

EU-lainsäädännön mukaan valtio voi tukea lentoyhteisiksi paikkakunnille, joiden etäisyys muilla julkisilla kulkuneuvoilla on yli kolme tuntia. **Porin lentoasemaa Suomen valtio voisi ilmeisesti halutessaan tukea lentoyhteisillä tämän perusteella.**

Porin kaupunki tukee lentoyhtiö Karhu Aeron operointia Porin ja Helsingin välillä

Kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkosen mukaan kaupunki maksaa lennoista 2019 miljoona euroa. Seuraavina kolmena (2020-2023) vuonna maksu on 3,4 miljoonaa euroa vuodessa. Yhteensä rahaa käytetään siis 11,2 miljoonaa euroa. Lennon operaattorina toimii Budapest Aircraft Service (BAsE) lentoyhtiö.

LENTOASEMIEN VALTIONAVUSTUKSET

- Liikenne- ja viestintäministeriö on myöntänyt harkinnanvaraiset valtionavustukset Finavia Oyj:n lentoasemaverkoston ulkopuolisten alueellisten lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin vuodelle 2020. Avustukset ovat yhteensä 2,9 miljoonaa euroa.
- Ei-taloudellisella toiminnalla** tarkoitetaan toimintaa, joka tavallisesti kuuluu julkista valtaa käyttävän tahon vastuulle. Tällaisia toimintoja ovat lennonjohto, poliisi, tulli, palontorjunta ja toimet, jotka ovat tarpeen siviili-ilmailun suojelemiseksi siihen kohdistuvilta laittomilta teoilta sekä investoinnit, jotka liittyvät näiden toimien harjoittamisessa tarvittavaan infrastruktuuriin ja laitteisiin.
- Toimintatuen** osalta tuen määrä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien tappioiden ja kohtuullisen voiton kattamiseksi välttämätöntä määrää kyseisen ajanjakson aikana.
- Investointien** osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat lentoaseman infrastruktuuriin tehtyihin investointeihin liittyvät kustannukset ml. suunnittelukustannukset. Investointituen määrä ei voi ylittää 75 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista, jolloin loppuosa kustannuksista tulee kattaa muulla kuin julkisella tuella.

Alueelliset lentoasemat

- Vuonna 2020 alueellisia lentoasemia tuetaan 900 000 eurolla. Avustus suunnattiin alueellisten lentoasemien ylläpitoon ja kehittämiseen. Valtionavustusta alueellisten lentoasemien tukemiseen myönnettiin Lappeenrannan lentoasemalle (500 k€), Mikkelin lentokentälle (270K k€) ja Seinäjoen lentokentälle (130 k€).

Yleisilmailulentoapaikat

- Yleisilmailulentoapaikkoja tuetaan yhteensä 2 miljoonalla eurolla. Tukea myönnetään BF-lento Oy:lle (Nummelan lentokenttä, 500 k€), Jukolan pilotit Ry:lle (Hyvinkään lentokenttä, 450 k€), Redstone Aero Oy:lle (Pyhtään lentokenttä, 800 k€) ja Päijät-Hämeen lentokenttäseutüille (Lahti-Vesivehmaan lentokenttä, 250 k€).

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN NYKYILÄ

Lentoliikenteen kriisi uhkaa realisoida kapean rahoituspohjan aikaansaamat riskit, vahvaa kehittämishalua löytyy kuitenkin alueen tiiviistä verkostosta

VAHVUUDET

- Lentokenttäalueen verkosto on elinvoimainen
- Vahva tarve lentokentälle on olemassa
- Tukholma-yhteys ja yksittäiset yhteydet ja aikataulut voivat olla ratkaisevia valittaessa lentoyhteyttä muun liikennemuodon tai Poria toisen lentokentän sijaan
- **Vahvaa kehittämishalua on sekä alueen päättäjien että toimijaverkon parissa**

HEIKKOUEDET

- Nykymalli vaatii jatkuvaa lentoliikennettä – kun sitä ei ole, riskit realisoituvat nopeasti
- Nykyinen rahoitusmalli on altis poliittiselle vaihtelulle
- Satakunnan paikkakunnista vain Porin kaupunki osallistuu lentokentän rahoittamiseen, muut kentän olemassaolosta hyötyvät paikkakunnat eivät maksa ylläpidosta
- Tällä hetkellä joissain tilanteissa jopa oman auton käyttö saattaa olla ainut vaihtoehto Helsinkiin matkustettaessa

MAHDOLLI-SUUDET

- Rahtiliikenteen mahdollisuuksia esim. Kiinan suuntaan ei ole täysin selvitetty. Edellyttää kuitenkin riittäviä tavaravirtoja molempiin suuntiin. Charter-lennot ovat mahdollisia ilman isoja investointeja.
- Erottautuminen muilla yhteyksillä kuin Helsinki – esimerkiksi Lappi
- Kysyntäpohjaiset mallit lentoliikenteelle – on jo olemassa useita startup-toimijoita, joiden kanssa voisi harkita yhteistyötä
- Profiloituminen ilmasto-, ja ympäristöasioissa, esim. kierrätyspolttoaineen käyttöön liittyen.
- Osaamisen vienti mm. Kiinaan on työn alla, tästä voisi löytyä myös muita mahdollisuuksia

UHAT

- Lentokentällä on iso merkitys koko alueelle ja sen kehittymiselle – jos lentokenttää ei ole, se vaarantaa monen elinkeinon toteutumisen ja pahimmillaan alueen elinvoimaisuuden ja veropohjan
- Koronan aiheuttama lentoliikenteen kriisi voi aiheuttaa lentoverkoston karsimista Suomessa, ja asettaa Porin alttiiksi riskien toteutumiselle
- Kaikki muutkin lentoliikenteen toimijat tarkastelevat nyt omaa toimintaansa – tässä kehityksessä on oltava mukana

1	Selvityksen tausta ja tavoitteet
2	Toimintaympäristöanalyysi
2.1	Porin toimintaympäristö
2.2	Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
2.3	Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
3	Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
3.1	Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
4	Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
	Liitteet

- *Lentokentän toimintaedellytysten varmistaminen tulevaisuudessa*

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN TOIMINTAMALLI

Osana lentokenttäalueen kehittämistä myös lentokentän pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä tulee tarkastella ja luoda malli, joka mahdollistaa toiminnan kestävästi

*Porin lentokentän toimintamalliksi tulevaisuudessa
on ainakin viisi erilaista vaihtoehtoa*

A

Jatketaan samalla
mallilla kuin tähän asti

B

Uusi rahoitus- tai
omistuspohja valtion
taholta

C

Luodaan täysin
yksityinen malli

D

Kootaan uusi Public-
Private Partnership
-malli

E

Jotain ihan muuta?

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN TOIMINTAMALLI

Nykyinen toimintamalli ei ole kestävä, mutta mahdollisuuksia voisi löytyä Public-Private Partnership -mallista

A

**Jatketaan samalla
mallilla kuin tähän asti**

Nykyisellä toimintamallilla ei voida varmasti turvata lentoaseman olemassaoloa.

Tässä mallissa lentoaseman ympärille suunniteltu konseptin kehittäminen ja toimijoiden sitoutuminen pitkäjänteiseen kehitystyöhön ja resursointiin on epävarmalla pohjalla.

B

**Uusi rahoitus- tai
omistuspohja valtion
taholta**

Uuden rahoituspohjan saaminen pelkästään valtiolta lentoaseman ylläpitoon ja kehittämiseen on epätodennäköistä.

Toinen vaihtoehto voisi olla kentän omistuksen siirtäminen Väyläviraston alaisuuteen ja osaksi kokonaisliikenneinfrastruktuuria. Tämä vaatii muutosta valtion tason ajattelumallissa lentoliikenteeseen liittyen, ja merkittävää vaikuttamistyötä sen suuntaan.

C

**Luodaan täysin
yksityinen malli**

Tässä mallissa yksityinen yritys joko ostaa tai vuokraa lentoaseman omistajalta ja vastaa sen operoinnista ja kehittämisestä.

Intressit ovat täysin kaupalliset ja toiminnan kannattavuus tulisi olemaan epävarmalla pohjalla.

Viranomaisten ja yhteisöjen tarpeet voivat olla ristiriidassa omistavan yrityksen tavoitteiden kanssa.

D

**Kootaan uusi Public-
Private Partnership
-malli**

Tässä mallissa otetaan huomioon lentokentän yhteiskunnalliset erityspiirteet mm. saavutettavuus sekä yritystoiminnan, matkailun ja viranomaistoiminnan tarpeet.

Toimintaan perustettavan yrityksen omistajina ovat kaikki alueen intressiryhmät sovitulla omistussuoksilla ja toiminnalle haetaan laaja rahoituspohja.

Lentoaseman olemassaolo turvataan pitkällä vuokra- ja operointisopimuksella. Alueen vetovoimaisuuteen panostetaan, yritykset ja viranomaiset voivat suunnitella toimintaa yhdessä vuosien päähän.

E

Jotain ihan muuta?

Tämä malli voi olla täysin uusi malli tai yhdistelmä edellä kuvatuista vaihtoehdoista.

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN TOIMINTAMALLI

PPP-malli on otettu käyttöön merkittäviä investointeja edellyttävissä lentokenttähankkeissa tai lentoasemilla, joilla on merkittävä erityspiirre alueen toiminnan kannalta

D

Kootaan uusi Public-Private Partnership -malli

Tässä mallissa otetaan huomioon lentokentän yhteiskunnalliset erityspiirteet mm. saavutettavuus sekä yritystoiminnan, matkailun ja viranomaistoiminnan tarpeet.

Toimintaan perustettavan yrityksen omistajina ovat kaikki alueen intressiryhmät sovitulla omistussuoksilla ja toiminnalle haetaan laaja rahoituspohja.

Lentoaseman olemassaolo turvataan pitkällä vuokra- ja operointisopimuksella. Alueen vetovoimaisuuteen panostetaan, yritykset ja viranomaiset voivat suunnitella toimintaa yhdessä vuosien päähän.

PPP on hankintamalli, jossa yksityinen yritys vastaa julkisen hankkeen tai palvelun toteutuksesta kokonaisuutena ja tyypillisesti huomattavasti tavanomaisia sopimuksia pidemmän ajan. Palvelutuottajan vastuulle kuuluvat hankkeen suunnittelu, rahoitus, toteutus sekä ylläpito. **Palvelujakson pituus on useista vuosista kymmeneen vuosiin.**

PPP-hankintamallia on hyödynnetty lentoasemien kehittämisessä mm. Ranskassa, Kiinassa, Brasiliassa, Intiassa, Afrikassa ja USA:ssa, joissa lentoliikenteen matkustajamäärien kasvua edellyttämää infrastruktuuria ei pystytty rakentamaan julkisilla varoilla. Esimerkiksi Ranskan Polynesiassa PPP-mallia on sovellettu useilla lentoasemilla.

Esimerkki Ranskasta

Ranskan Polynesiassa PPP-mallia on sovellettu useilla lentoasemilla, joissa Ranskan valtion omistama Aeroport de Tahiti on jäänyt vähemmistöosakkaaksi 49 % osuudella perustetusta yrityksestä.

Yksityisessä omistuksessa oleva VINCI Airports operoi 11 lentokenttää Ranskassa. Paikallisviranomaiset allekirjoittivat käyttöoikeussopimukset VINCI Airportsin kanssa niiden operoimiseksi.

VINCI Airports on toimiluvan haltija myös useilla lentoasemilla Portugalissa, Kambodžassa ja Japanissa.

Porin lentoaseman olemassaolon turvaamiseksi on suositeltavaa etsiä PPP-yhteistyömalli, jonka rakentamiseen osallistuisi ainakin Finavia, Suomen valtio, Porin kaupunki, Rauman kaupunki, Satakunnan liitto, Satakunnan kauppakamari ja lentoaseman toiminnassa tällä hetkellä kiinteästi mukana olevat viranomaiset, yritykset ja yhteisöt.

3 KEHITYSSUUNNITELMA – LENTOKENTÄN KILPAILUKYKY

Kestävän toiminnan takaamiseksi lentokentän toimintaa tulisi lisäksi kehittää erityisesti ilmastoteemojen ja sen asiakkaiden aitojen tarpeiden mukaisesti

ILMASTOASIAT JA KESTÄVÄ KEHTYS OHJAAVAT PÄÄTÖKSENTEKOA

Jotta entistä vahvempi rahoituspohja voidaan varmistaa, on vaikuttamistyössä ja toimitissa korostettava ilmastonäkökulmia. Kentän tulisi esimerkiksi tavoitella hiilineutraaliutta.

Ilmastoan liittyvät kysymykset korostuvat sekä poliittisissa päätöksissä että yritysten valinnoissa liikkumiseen ja liikenteeseen liittyen.

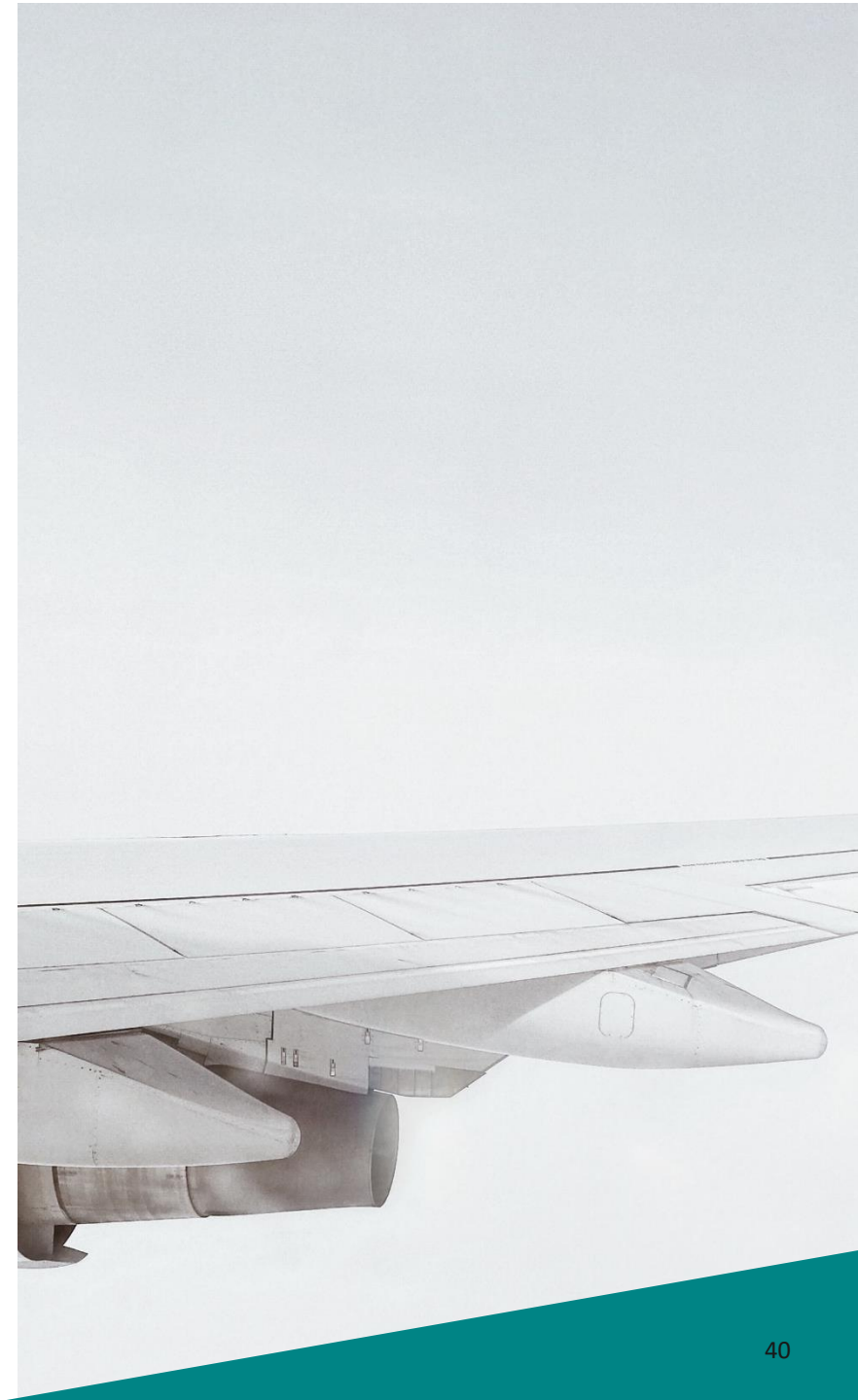

ASIAKAS- JA KYSYNTÄLÄHTÖINEN LÄHESTYMISTAPA HYÖDYTTÄÄ KAIKKIA

Lentokentän toiminnan ja palvelutarjoaman kehittämisessä tulisi lisäksi entistä paremmin huomioida lentokenttäalueen sektorien ja erityisesti niiden kautta tunnistettavien lentoliikenteen asiakkaiden tarpeita.

Tekemällä proaktiivista kehitystoimintaa esimerkiksi uusiin teknologioihin, uusiin kysyntäpohjaisiin operointimalleihin ja tehokkuuteen liittyen kenttä voi lisätä houkuttelevuuttaan sekä yksilöiden, yritysten että päättäjien mielissä ja varmistaa kilpailukykyensä myös tulevaisuudessa.

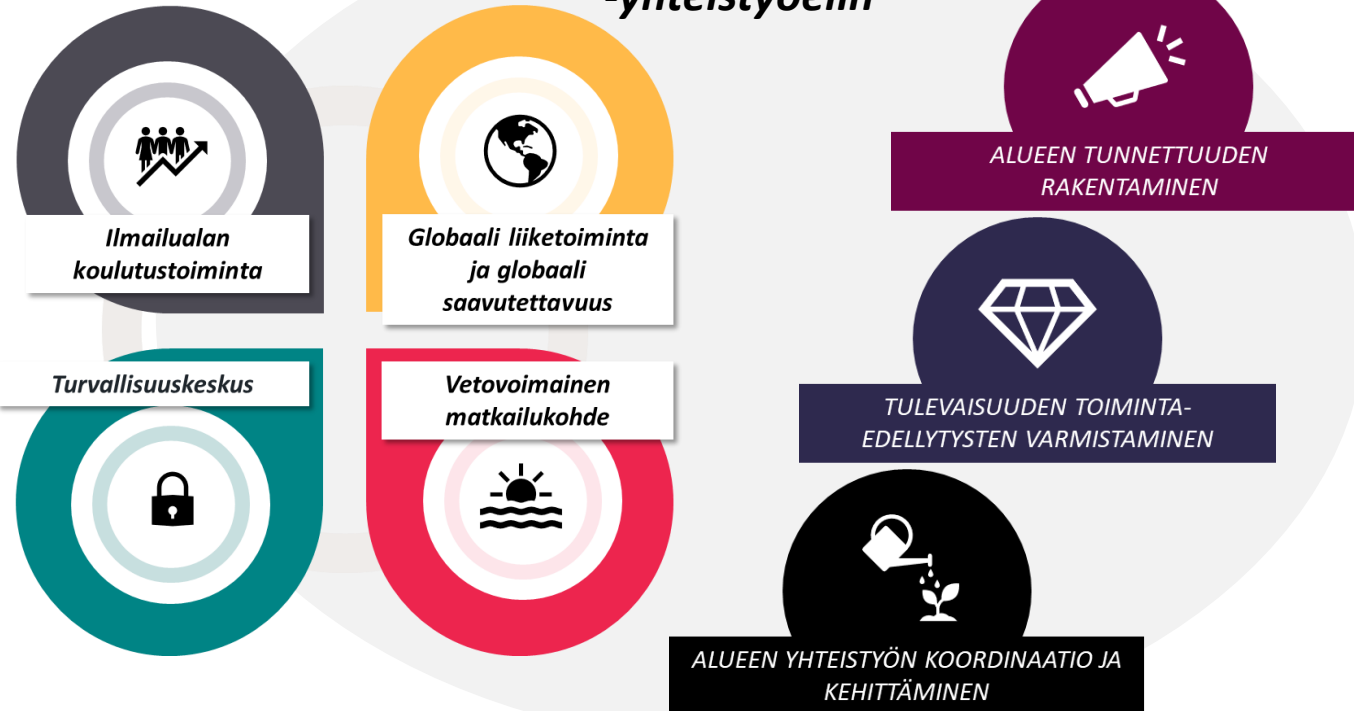
- 1 Selvityksen tausta ja tavoitteet
- 2 Toimintaympäristöanalyysi
 - 2.1 Porin toimintaympäristö
 - 2.2 Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
 - 2.3 Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
- 3 Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
 - 3.1 Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
- 4 Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
- Liitteet

4 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET TOIMENPITEIKSI

Porin lentokenttäalueen kehittämisen ytimeen pitää ottaa alueen luontaiset vahvuudet, koota yhteistyöelin suunnitelmien viemiseksi käytäntöön ja ratkoa lentokentän rahoituspohjan haasteet

"AviaPori Satakunta" -yhteistyöelin

4 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET TOIMENPITEIKSI

Ensimmäiseksi tulee selkeyttää lentokentän operointiin liittyvien tahojen roolit ja tahtotila tulevan toimintamallin pohjaksi ja organisoitua alueella yhteisten tavoitteiden luomiseksi

Lentokentän uusi toimintamalli

Tavoite: käydä keskustelu kentän operointiin linkittyvien toimijoiden kanssa tulevaisuuden suunnista ja sopia rooleista sekä etenemisestä kestäväen toiminnan mahdollistamiseksi

Seutukuntien, Finavian ja valtion kanssa keskustelu kentän operoinnin uusista ratkaisuista ja kunkin toimijan roolista kentän toiminnan kehittämisessä tulevaisuudessa

Eri vaihtoehtojen tarkempi vertailu, liiketoimintalaskelmat ja riskianalyysit

Toteutuksen suunnittelu ja käynnistys

Alueen toimijoiden kanssa tarkemman yhteistyömallin luominen

Tavoite: organisoitua yhteisten tavoitteiden luomiseksi ja alueen kehittämiseksi kokonaisuutena ehdotuksen mukaisesti

Johtopäätösten esittely ja vaikuttamistyön aloittaminen

Yhteistyöstä sopiminen ja yhteisen toimintasuunnitelman laatiminen vetovoimaisen Business Porin keskuksen mahdollistamiseksi

Lentokentän alueellisen merkityksen tarkempi kuvaaminen vaikuttamismateriaalin tueksi

Vaikuttamistyö Satakunnan päättäjien suuntaan

Tavoite: saada maakunnan päättäjät mukaan kehittämään ja rahoittamaan lentokenttäaluetta koko Satakunnan edun mukaisesti ja tunnistamaan lentokenttäalue omissa elinkeinostrategioissaan

Tarkemman vaikuttamismateriaalin luominen lentokenttäalueen taloudellisista hyödyistä vaikuttamisen tueksi

Vaikuttaminen kansallisella tasolla

Tavoitteet: saada valtatie 11:n jatke valtatielle 8 mahdollistamaan lentokenttäalueen entistä vetovoimaisempi positio sekä lentoliikenne osaksi kokonaisliikenneinfrastruktuuria

Tarkemman vaikuttamismateriaalin luominen lentokenttäalueen taloudellisista hyödyistä, jotka valtateiden yhdistäminen avaisi

korkia
wsp

Korkia Consulting Oy

Keskuskatu 8 B

00100 HELSINKI FINLAND

+358 9 2527 7000

www.korkia.fi

WSP Finland Oy

Pasilan Asema-aukio 1

00520 HELSINKI FINLAND

+358 20 786 411

www.wsp.com

- 1 Selvityksen tausta ja tavoitteet
- 2 Toimintaympäristöanalyysi
 - 2.1 Porin toimintaympäristö
 - 2.2 Porin lentokentän ja elinkeinoelämän synergiat
 - 2.3 Porin lentokentän ja lentoliikenteen tulevaisuudesta
- 3 Liiketoiminta- ja kehityssuunnitelma lentokenttäalueelle
 - 3.1 Lentokentän toimintamalli osana kehityssuunnitelmaa
- 4 Johtopäätökset ja suositukset toimenpiteiksi
- Liitteet

- *Työpaja-aineistot*

TYÖPAJAN TAVOITTEET

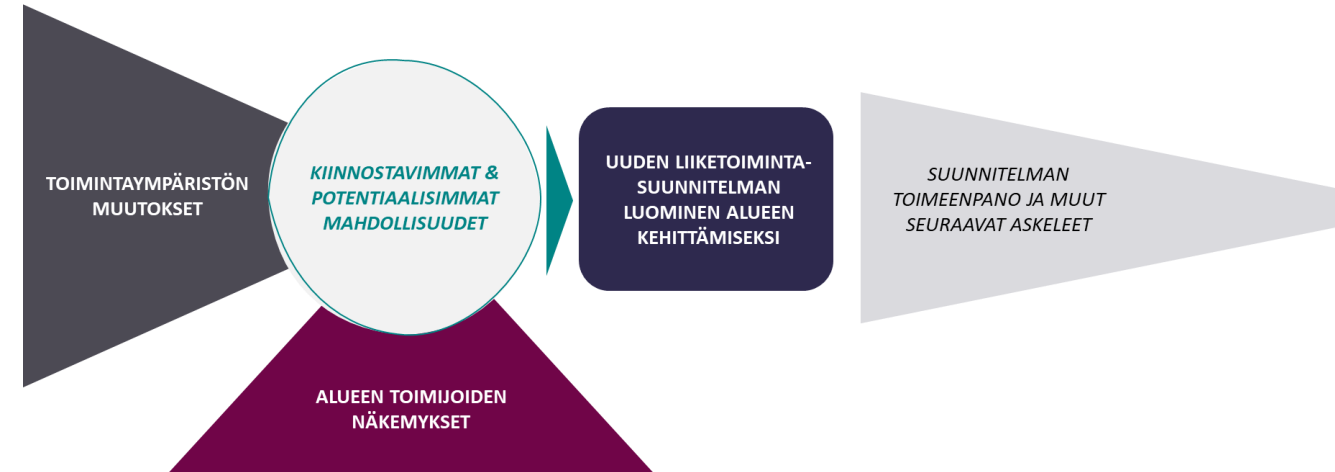
Yhteisen työpajan tavoitteena oli tunnistaa keskeisimpiä mahdollisuuksia lentokenttäalueen kehittämiseksi yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa

AGENDA

Työpajan aikataulu

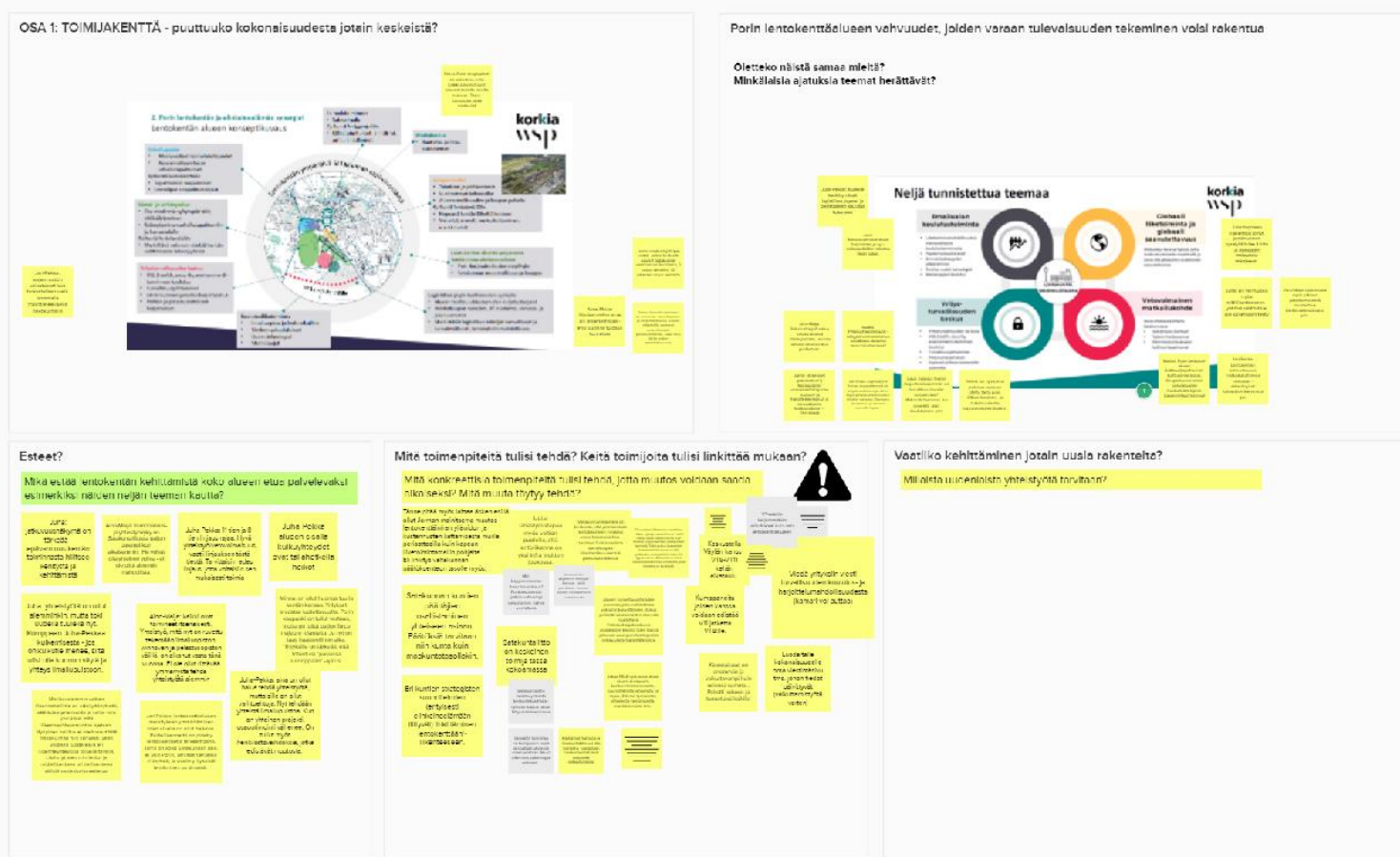
9.00	Työpajan avaus: Hankkeen tausta ja työpajan tavoitteet
9.10	Alustuspuheenvuoro: Porin lentokentän toimintaympäristön keskeisimmät muutokset – hankkeen löydösten esittely tähän mennessä
	Lyhyt tauko
10.00	Yhteisideointi: Minkälaisia mahdollisuuksia toimintaympäristön kehitys ja alueen toimijoiden tarpeet avaavat lentokenttäalueen kehittämiseksi
	Ideoiden vaikuttavuuden arviointi ja priorisointi
11.30	Yhteenveto ja työpajan päättäminen

OSALLISTUJAT:

Petri Kosonen
Pekka Tähtinen
Minna Nore
Marika Luoma
Janne Vartia
Juha Aaltonen

Juha-Pekka Koivusalo
Jari-Pekka Niemi
Juha Siivonen
Aino-Maija Luukkonen
Aleksi Vihtilä

<https://app.mural.co/t/korkia5773/m/korkia5773/1605523869191/158300104dd061c66c531ac5c628df2504d34cd7>